

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Vliegweg (Oostkamp, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2019L84
December 2019

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 1: RESULTATEN VAN HET BUREAUONDERZOEK

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Aaron Willaert, Floortje Heirman

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2019

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Resultaten van het bureauonderzoek	7
1.1	Administratieve gegevens	7
1.2	Onderzoeksoopdracht.....	9
1.2.1	Doelstelling.....	9
1.2.2	Onderzoeksvragen	9
1.2.3	Juridische context	9
1.2.4	Randvoorwaarden	9
1.2.5	Archeologische voorkennis van het terrein	9
1.3	Werkwijze en strategie	10
1.3.1	Methode	10
1.3.2	Fysisch geografische situatie	10
1.3.3	Historische context en bekende archeologie.....	10
1.3.4	Archeologische indicatoren	10
1.3.5	Verstoringshistoriek.....	11
1.3.6	Introductie tot het projectgebied.....	12
1.3.6.1	Ruimtelijke situering.....	12
1.3.6.2	Geplande werken.....	13
1.4	Assessmentrapport.....	17
1.4.1	Fysisch geografische en geologische situatie	17
1.4.1.1	Landschappelijke situering	18
1.4.1.2	Tertiaire lithostratigrafie	23
1.4.1.3	Quartaire lithostratigrafie	24
1.4.1.4	Bodemvormingsprocessen	25
1.4.2	Historische en archeologische voorkennis.....	27
1.4.2.1	Overzicht van de gekende archeologische waarden	27
1.4.2.2	Historische context en bekende archeologische vindplaatsen	32
1.4.2.3	Archeologische indicatoren en cartografische bronnen	33
1.4.2.4	Huidige gebruik en verstoringen.....	38
1.5	Synthese	41
2	Bibliografie.....	43

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).....	8
Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt). 8	
Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2018 (Bron: Geopunt).	12
Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2018 (Bron: Geopunt).	13
Figuur 5: Projectgebied gezien vanuit het noorden (Bron: Geopunt).	13
Figuur 6: Fasering werken weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2018 (Bron: Geopunt).	14
Figuur 7: Nieuwbouw fase 1 weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2018 (Bron: Geopunt).	15
Figuur 8: Nieuwbouw fase 2 weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2018 (Bron: Geopunt).	16
Figuur 9: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).	19
Figuur 10: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).	20
Figuur 11: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen met aanduiding van de waterlopen (Bron: Geopunt).	20
Figuur 12: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen met aanduiding van de profiellijnen (Bron: Geopunt).	21
Figuur 13: Hoogteverloop, NW-ZO en NO-ZW (Bron: Geopunt).	22
Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische kaart (Bron: Geopunt). ...	23
Figuur 15: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische kaart (Bron: Geopunt). ...	24
Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de Bodemkaart (Bron: Geopunt).	26
Figuur 17: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI binnen een buffer van 2 km (Bron: Geopunt).	28
Figuur 18: Projectgebied bij benadering weergegeven op de Heraldische Kaart van het Brugse Vrije, 1597, kopie Pieter Claeissens (bron: Kaartenhuis Brugge).	34
Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: KBR).	34
Figuur 20: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: KBR).	35
Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).	35

Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).....	36
Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart Vandermaelen, 1846-1854 (Bron: Geopunt).....	36
Figuur 24: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart Vandermaelen, 1846-1854 (Bron: Geopunt).....	37
Figuur 25: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).....	38
Figuur 26: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979- 1990 (Bron: Geopunt).....	39
Figuur 27: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000- 2003 (Bron: Geopunt).....	39
Figuur 28: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig winteropnamen, 2008- 2011 (Bron: Geopunt).....	40
Figuur 29: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2018 (Bron: Geopunt).....	40

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.....	7
Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.....	17

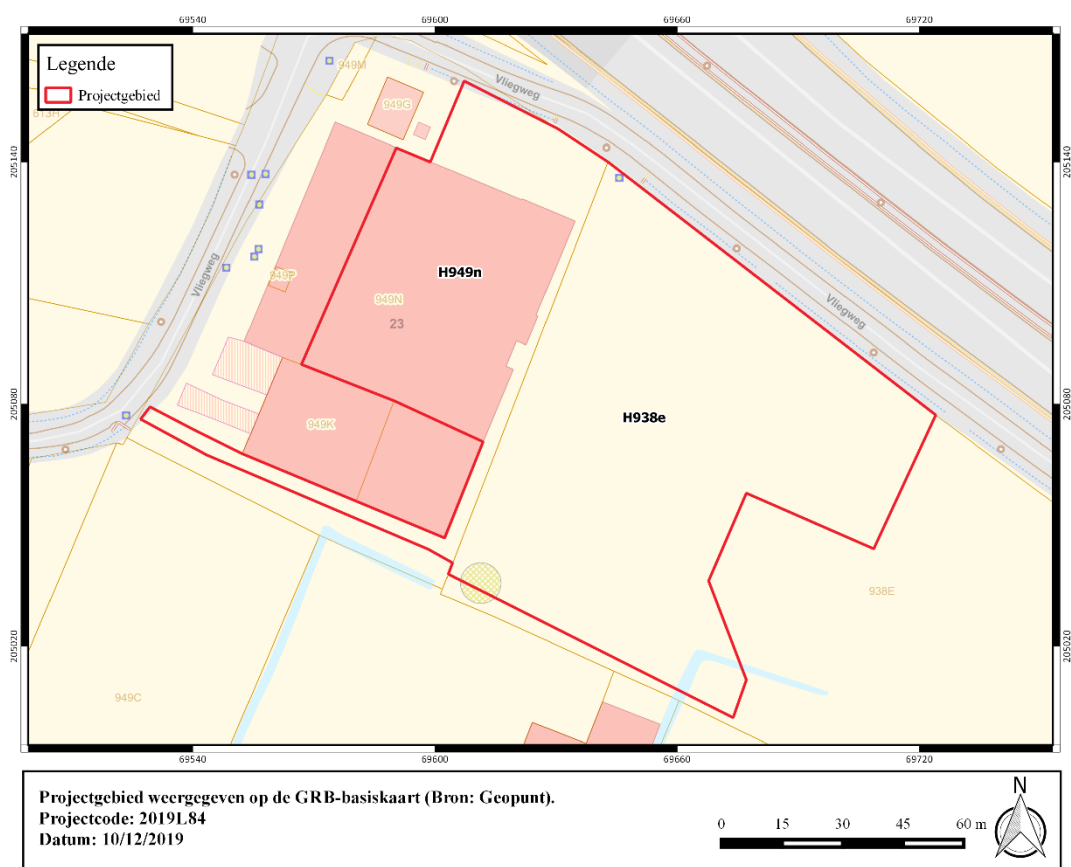
1 Resultaten van het bureauonderzoek

1.1 Administratieve gegevens

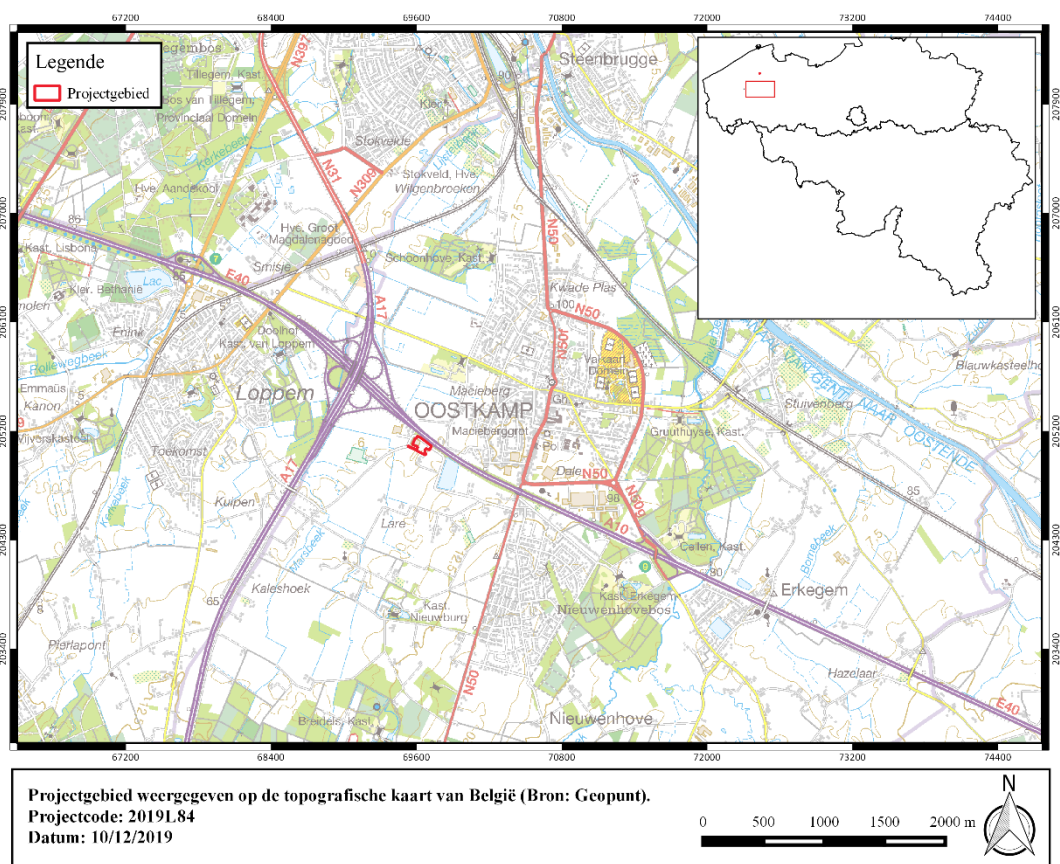
Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Oostkamp
	Deelgemeente	/
	Postcode	8020
	Adres	Vliegweg 23 8020 Oostkamp
	Toponiem	Vliegweg
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 69499 Y _{min} = 204995 X _{max} = 69753 Y _{max} = 205171
b) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Oostkamp Afdeling 3, Sectie H, nr's 938e (partim), 949n (partim) Figuur 1	
c) Een topografische kaart van het onderzochte gebied waarvan de schaal afgestemd is op de grootte van het projectgebied	Figuur 2	
d) Alle betrokken actoren en specialisten	Wouter Van Goidsenhoven (erkend archeoloog) Clara Thys (archeoloog) Floortje Heirman (archeoloog) Elke Ghyselbrecht (aardkundige) Aaron Willaert (historicus)	
e) Personen buiten het project die geraadpleegd of betrokken werden voor algemene wetenschappelijke advisering	/	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt).

1.2 Onderzoeksopdracht

1.2.1 Doelstelling

Het archeologisch vooronderzoek betracht altijd eerst door raadpleging van gekende en ontsloten informatiebronnen tijdens een bureauonderzoek eventueel aanwezig archeologisch erfgoed binnen het onderzoeksgebied te inventariseren, waarderen en veiligstellen.

1.2.2 Onderzoeksvragen

Voor het bureauonderzoek zijn volgende onderzoeksvragen te formuleren:

- Hoe is de aardkundige opbouw van het onderzoeksgebied?
- Welke processen van bodemvorming zijn bekend?
- Welke geomorfologische processen zijn te bekend?
- Welke aardkundige eenheden zijn archeologisch relevant en wat is hun diepteligging?
- Zijn er archeologische resten bekend binnen de grenzen van het plangebied?
- Welke is de aard en ouderdom van bekende archeologische resten?
- Welke is de conserveringsgraad en gaafheid van bekende archeologische resten?
- Wat is de invloed van de toekomstige inrichting op eventueel aanwezige archeologische resten?

1.2.3 Juridische context

Het onderzoeksterrein situeert zich volgens het gewestplan in een zone bestemd als agrarisch gebied. Het onderzoeksterrein situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een zone waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 5000 m² of meer beslaat.

De oppervlakte van het plangebied in kwestie bedraagt 1,24 ha; vandaar is men verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

1.2.4 Randvoorwaarden

Voor het bureauonderzoek worden enkel toegankelijke en beschikbare bronnen gebruikt.

Een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem is momenteel economisch onwenselijk voorafgaand aan het aanvragen van de omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen. De opdrachtgever wenst het verkrijgen van de vergunning af te wachten.

Daarom wordt geopteerd voor de uitzonderingsprocedure waarbij een nota wordt opgemaakt in volgens een uitgesteld traject.

1.2.5 Archeologische voorkennis van het terrein

Binnen de grenzen van projectgebied Vliegweg Oostkamp werd in het verleden geen archeologisch onderzoek uitgevoerd.

In de omgeving zijn wel enkele archeologische vindplaatsen gekend (cfr. infra).

1.3 Werkwijze en strategie

1.3.1 Methode

In de praktijk resulteert het bureauonderzoek in een inschatting van het archeologisch potentieel van een onderzoeksgebied. Het archeologisch potentieel drukt een verwachting uit ten aanzien van voorkomen, aard, gaafheid en conservering van de archeologische resten in de ondergrond van de planlocatie. Het archeologisch potentieel is gebaseerd op vier variabelen: fysisch-geografische situatie, bekende archeologische vindplaatsen, archeologische indicatoren en verstoringshistoriek.

Pas na de vaststelling van het archeologisch potentieel kunnen onderbouwde inschattingen worden gemaakt over de planeffecten op eventueel archeologisch erfgoed.

1.3.2 Fysisch geografische situatie

Geologische, geomorfologische en bodemkundige data informeren over de genese van het landschap in het plangebied, de bodemopbouw en de ligging en de stratigrafische positie van sedimenten waarin archeologische fenomenen kunnen voorkomen. Een aantal (prehistorische) vindplaatstypen kunnen bovendien uitgesproken gekoppeld worden aan specifiek aanwijsbare landschapsvormen.

De aardkundige data laten ook toe om een verwachting te formuleren ten aanzien van de verschijningsvorm, d.i. de conserveringsgraad en gaafheid van het archeologische erfgoed.

Volgende informatiebronnen werden geconsulteerd t.b.v. een eerste aardkundige analyse:

- Tertiair en Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Toelichting bij de Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Bodemkaart van Vlaanderen
- Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen
- Hydrografische kaart van Vlaanderen
- Bodemerosie kaart

1.3.3 Historische context en bekende archeologie

Beschikbare historische en toponymische kennis over woonplaatsen (buurtschap, gehucht, dorp, stad) in en nabij het onderzoeksgebied kan een zinvol kader bieden om de betekenis van bekende archeologische vindplaatsen te evalueren.

Om een overzicht te krijgen van de bekende archeologische vindplaatsen binnen het onderzoeksgebied werd de Centrale Archeologische Inventaris van Agentschap Onroerend Erfgoed¹ geraadpleegd en is lokaal geïnformeerd naar recent onderzoek.

1.3.4 Archeologische indicatoren

Archeologische indicatoren omvatten diverse datacategorieën zoals resultaten van non-intrusieve archeologische prospectietechnieken (bijvoorbeeld vondstmeldingen van metaaldetectie), toevallige vondsten bij niet-archeologische graafwerken, maar vooral ook historisch-cartografische, iconografische data en fotocollecties. Ze vormen fysiek aanwijsbare

¹ <https://cai.onroerenderfgoed.be/>

fenomenen die een aanwijzing kunnen zijn voor de aanwezigheid, ter plaatse of in de nabijheid, van archeologische sites.

Archeologische indicatoren zijn gezocht in de Centrale Archeologische Inventaris van het Agentschap Onroerend Erfgoed en in ontsloten cartografische bronnen zoals:

- Heraldische Kaart van de Brugse Vrije, kopie van Pieter Claeissens, 1597
- Ferrariskaart, 1771-1777
- Atlas der Buurtwegen uit ca. 1840
- Kadasterkaart van Philippe-Christian Popp, 1842-1879
- Topografische kaart Vandermaelen, 1846-1854

1.3.5 Verstoringshistoriek

De verstoringsgraad van het onderzoeksgebied bepaalt in belangrijke mate de te verwachten gaafheid en bewaringsgraad van eventueel aanwezig archeologische bodemarchief. Om een correcte inschatting van de verstoring van de bodem te kunnen maken kunnen allerhande bronnen van pas komen. Zo kan mondelinge informatie van vroegere gebruikers of bewoners, beschikbare plannen van (verdwenen) constructies, verslagen van bodemonderzoeken en saneringen of informatie over delfstoffenwinning relevante informatie bieden.

Aanvullende informatie over recent historisch landgebruik is afkomstig van geraadpleegde luchtopnames vanaf 1971.²

² <http://www.geopunt.be/>

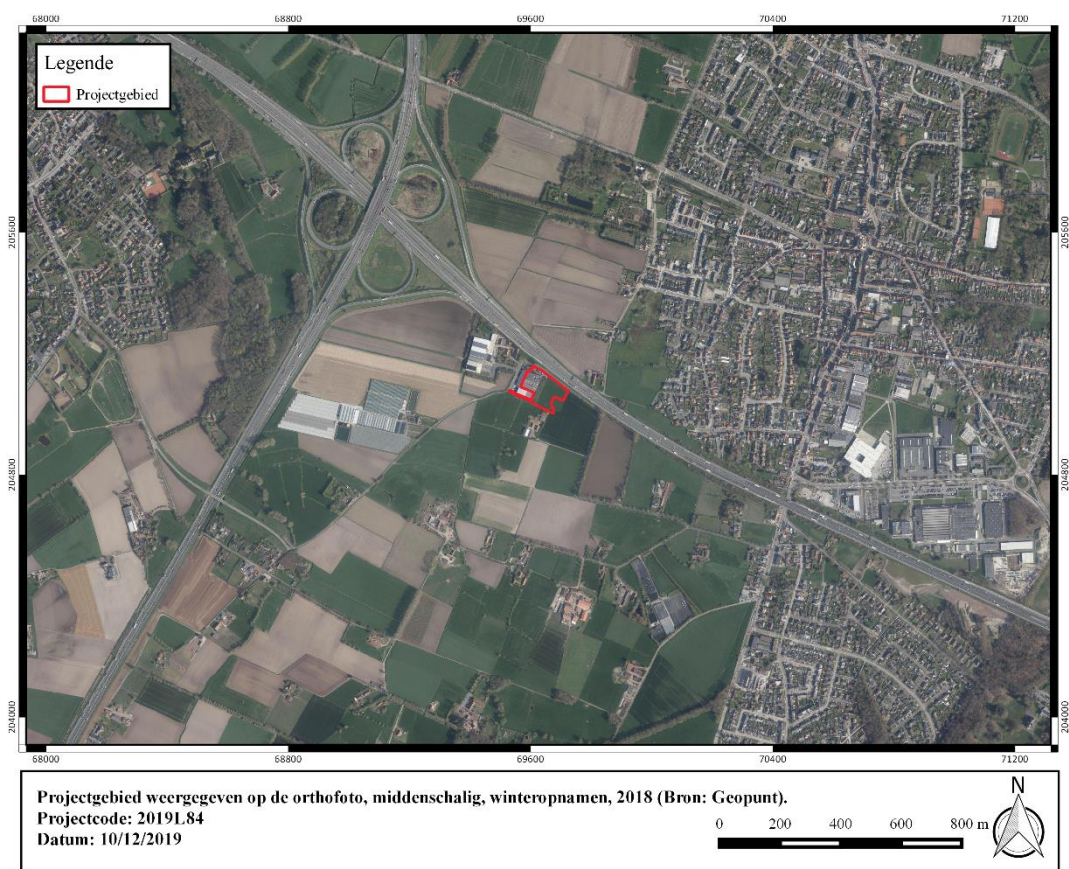

1.3.6 Introductie tot het projectgebied

1.3.6.1 Ruimtelijke situering

Het plangebied is gelegen in Oostkamp, in de provincie West-Vlaanderen. Oostkamp wordt ten noorden begrensd door de Brugse deelgemeenten Sint-Michiels en Assebroek, ten noordoosten en ten oosten door Beernem, ten zuiden door Hertsberge en Waardamme en ten westen door Loppem (Zedelgem).

Het projectgebied wordt begrensd door de Vliegweg ten westen en de E40 autosnelweg ten noorden. De overige zijden sluiten aan bij open terrein. De dorpskern van Oostkamp situeert zich ca. 1,2 km ten noordoosten, de dorpskern van Loppem situeert zich ca. 1,8 km ten noordwesten.

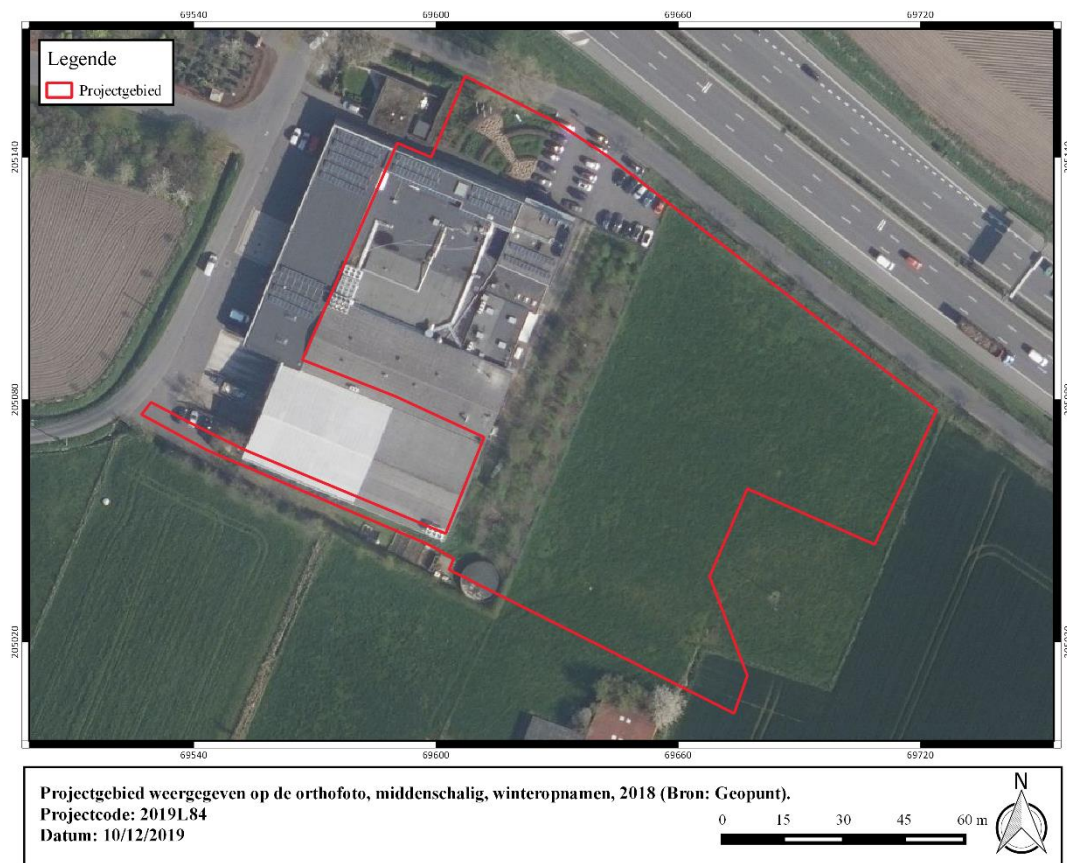

Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2018 (Bron: Geopunt).

1.3.6.2 Geplande werken

1.3.6.2.1 Bestaande toestand

Op heden is ca. 2850 m² van het terrein bebouwd. Deze bebouwing betreft een deel van een bestaand bedrijfsgebouw in het westelijk deel van het plangebied. Precies ten noorden van dit gebouw situeert zich een parkeergelegenheid van ca. 530 m². De zone ten westen van deze parkeergelegenheid is in gebruik als voortuin. Langsheen de oostzijde van het bedrijfsgebouw situeert zich een beboste strook van ca. 1450 m². De zuidelijke strook is deels verhard, deels met gras begroeid. Het overige, oostelijke deel van het terrein is in gebruik als weide.

Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2018 (Bron: Geopunt).

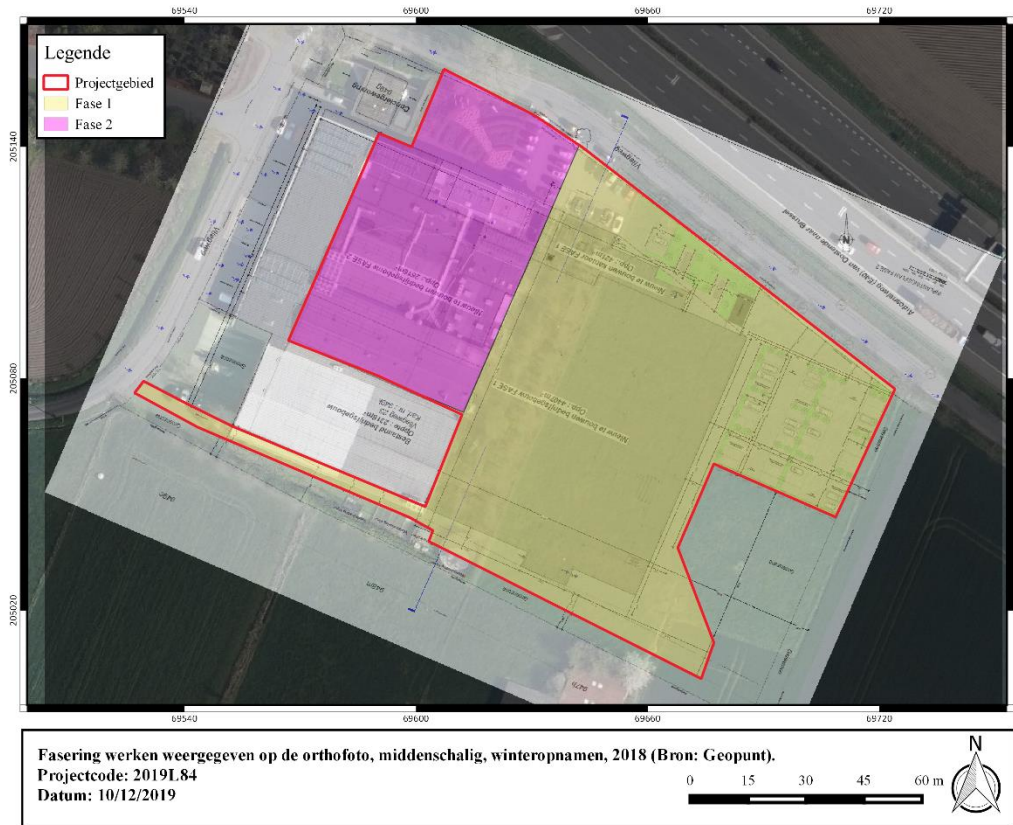
Figuur 5: Projectgebied gezien vanuit het noorden (Bron: Geopunt).

1.3.6.2.2 Ontworpen toestand

De opdrachtgever plant de gedeeltelijke sloop en de uitbreiding van een bestaand bedrijfsgebouw. De werkzaamheden zullen gebeuren in twee fasen.

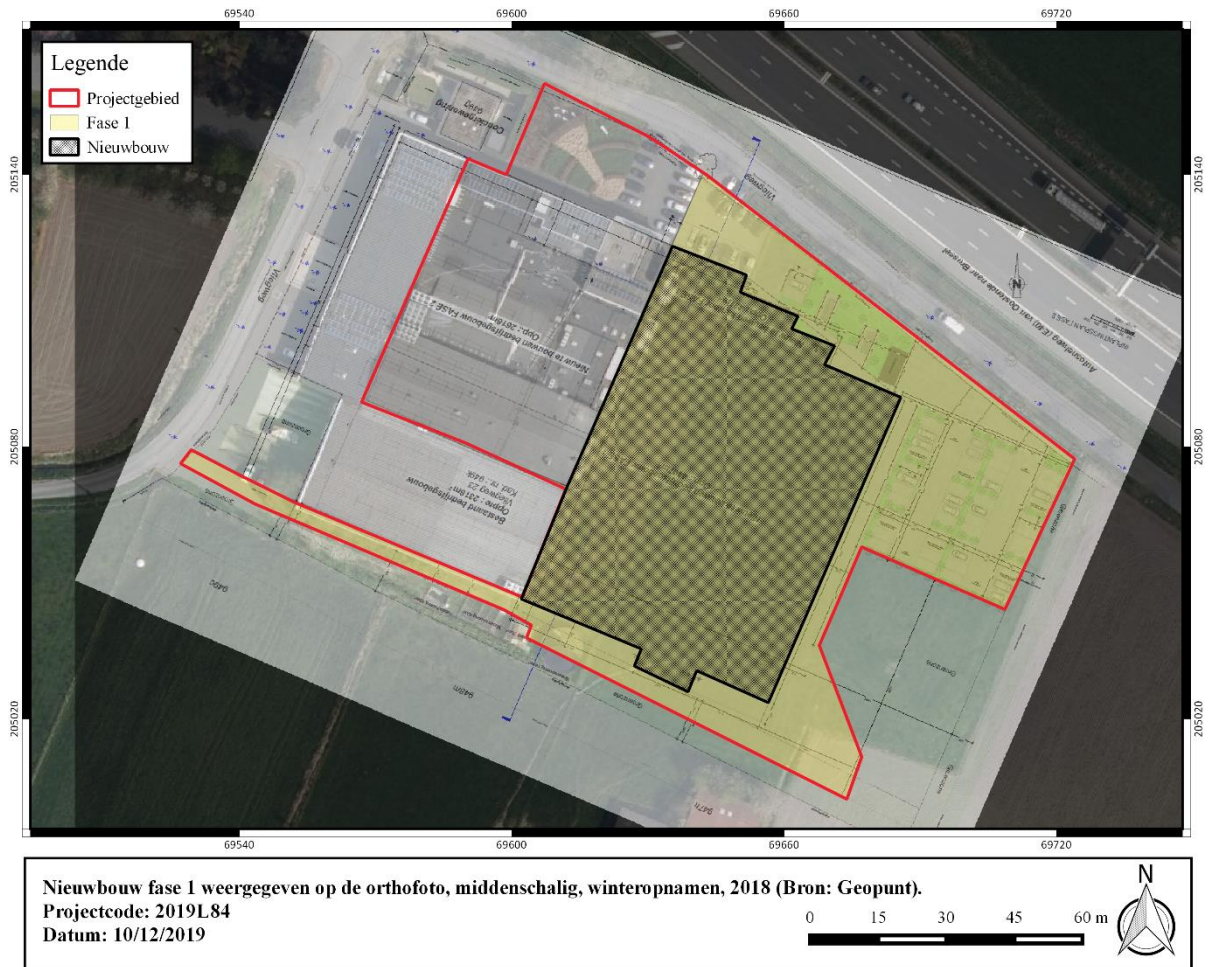
Fase 1 heeft betrekking op een zone van 8758 m², fase 2 heeft betrekking op een zone van 3652 m². De gecombineerde oppervlakte van de geplande werken bedraagt aldus 1,24 ha.

Figuur 6: Fasering werken weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2018 (Bron: Geopunt).

Fase 1

De eerste fase heeft aldus betrekking op een zone van 8758 m². Binnen deze eerste fase wordt zowel een nieuw bedrijfsgebouw als een nieuw kantoorgebouw gerealiseerd. Het nieuwe bedrijfsgebouw zal een oppervlakte hebben van 4407 m², het nieuwe kantoor zal een oppervlakte hebben van 421 m². De nieuwbouw wordt niet onderkelderd en wordt gefundeerd door middel van paalfunderingen waarvan de diepte nog te bepalen is door ingenieursstudie. Zowel ten zuiden, ten noorden als ten oosten van de nieuwbouw wordt nieuwe verharding voorzien, deels als wegenis, deels als parkeergelegenheid. Binnen de eerste fase bedraagt de totale oppervlakte van de aan te leggen verharding 3930 m². Voor de aanleg van deze verharding dient met een bodemingreep rekening gehouden te worden van ca. 50 cm-mv.

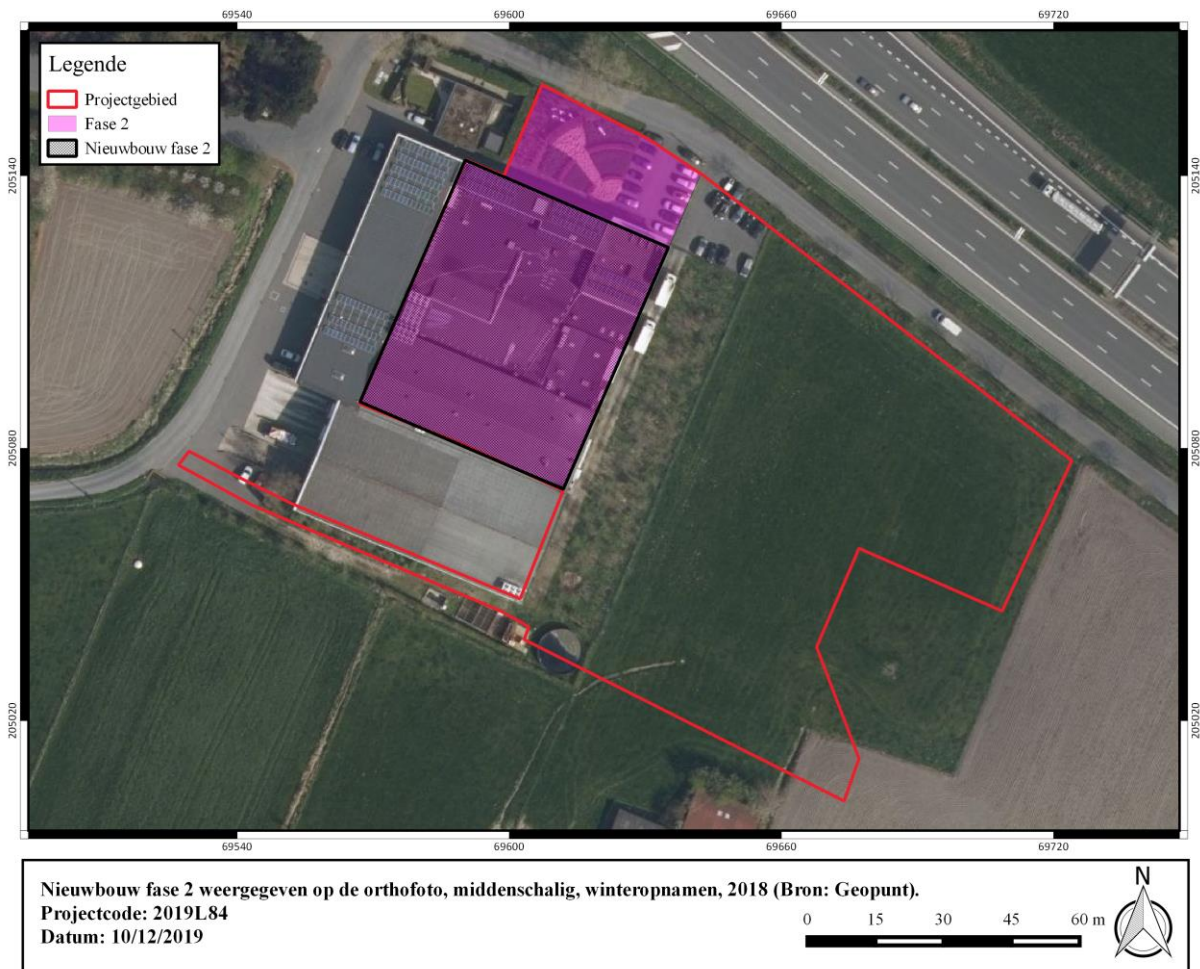

Figuur 7: Nieuwbouw fase 1 weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2018 (Bron: Geopunt).

Fase 2

Fase 2 heeft betrekking op een oppervlakte van ca. 3652 m². Nadat een deel van de activiteiten van het bestaande bedrijf deels zijn overgebracht naar de nieuwbouw, wordt het noordelijk deel van het bestaande gebouwenbestand gesloopt om plaats te maken voor een nieuw gebouw die zal aansluiten op de bestaande bebouwing. Deze nieuwbouw wordt tevens gefundeerd op paalfunderingen waarvan de diepte nog te bepalen is door ingenieursstudie. De nieuwbouw zal een oppervlakte hebben van ca. 2830 m². De nieuwbouw valt quasi integraal samen met de footprint van het bestaande gebouw. Ten noorden van de nieuwbouw wordt nieuwe verharding én een laadkade gerealiseerd. Voor de verharding wordt een bodemingreep voorzien tot ca. 50 cm-mv, voor de laadkade zal de bodemingreep nog een meter dieper zijn.

Figuur 8: Nieuwbouw fase 2 weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2018 (Bron: Geopunt).

1.4 Assessmentrapport

Het assessmentrapport omvat alle relevante gegevens die over het projectgebied verzameld kunnen worden uit toegankelijke literatuur en kaartmateriaal, die bijdragen tot het gefundeerd inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied. Om dit laatste te bereiken worden de verzamelde gegevens met elkaar vergeleken, geconfronteerd en samengelegd. Dit rapport heeft als doel het plangebied binnen zijn archeologisch en landschappelijk kader te plaatsen, rekening houdend met de geplande bodemingrepen. De studie maakt gebruik van verschillende datasets, waarbij het uitgangspunt steeds het ontwerpplan van de toekomstige bodemingrepen is. Dit ontwerpplan wordt telkens geprojecteerd op de geologische, bodemkundige en historische kaarten. Alle kaartmateriaal werd vervaardigd met behulp van QGIS, een geografisch informatiesysteem.

Op basis van deze assessment van het projectgebied kan een gegronde argumentatie opgesteld worden over de noodzaak en het nut van al dan niet verder te nemen archeologische maatregelen, die uiteengezet worden in deel 2: het programma van maatregelen.

1.4.1 Fysisch geografische en geologische situatie

Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.

Bron	Informatie
Landschappelijke situering	Zandstreek buiten de Vlaamse Vallei
Tertiair	Lid van Saint-Maur (Formatie van Kortrijk).
Quartair	Type 2
Bodemtypes	Pep, Pdc, PdP, SdP
Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen	5,9 – 6.8 m TAW
Hydrografie	Hydrografisch is het plangebied gelegen in het bekken van de Brugse Polders met deelbekken Kerkebeek.

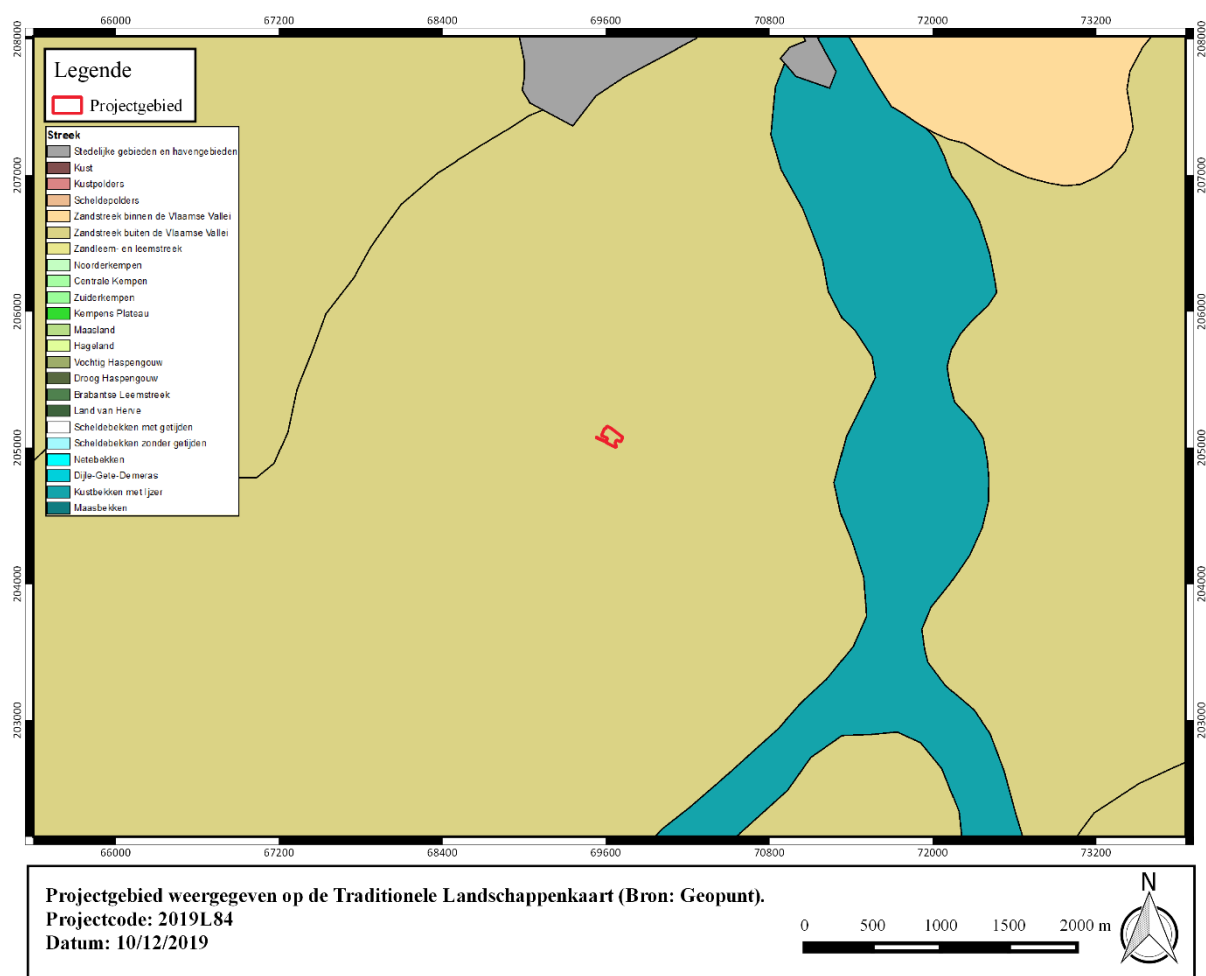
1.4.1.1 Landschappelijke situering

Het plangebied is gelegen in de zandstreek buiten de Vlaamse Vallei. Fysisch-geografisch behoort Oostkamp tot het Houtland, onderdeel van Zandig Vlaanderen.

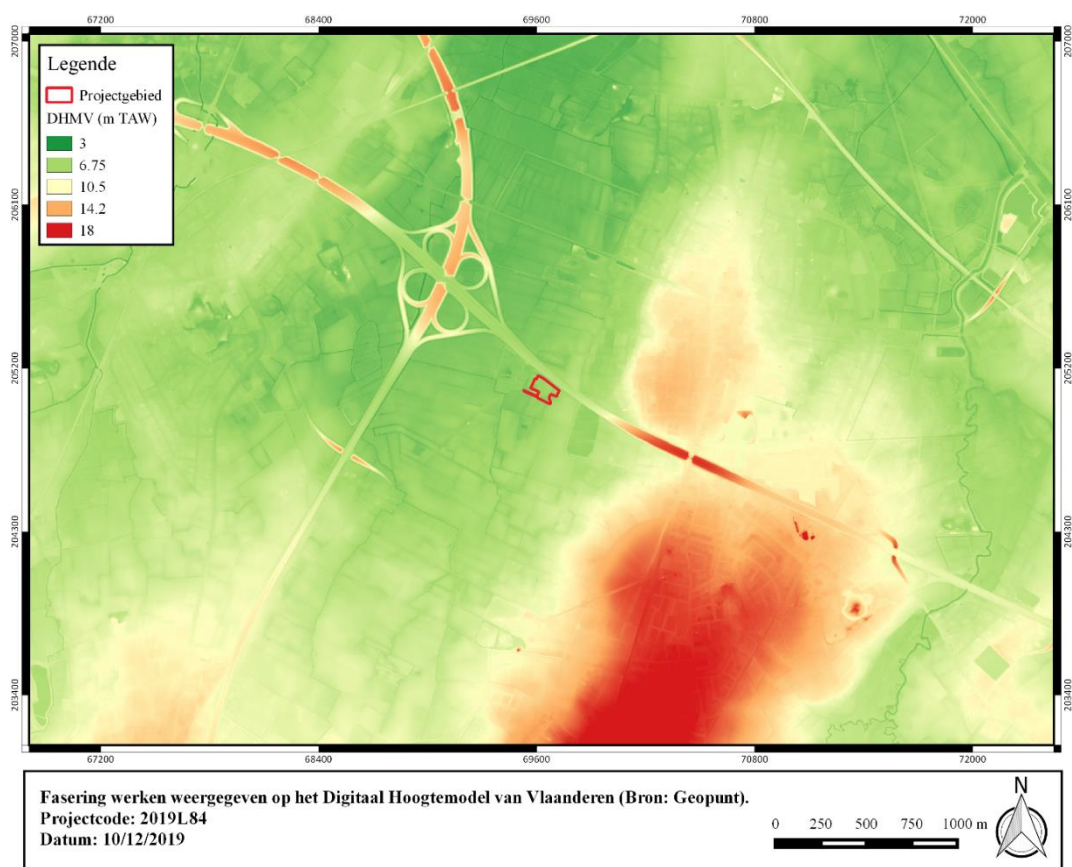
Het onderzoeksterrein situeert zich ter hoogte van de beekvallei van de Lijsterbeek, die ontspringt als de Marsbeek ter hoogte van een kleine rug met hoogtes tot 20 m TAW ter hoogte van de dorpskern van Veldegem. De Lijsterbeek watert af in noordelijke richting tot het Kanaal van Gent naar Oostende. Ca. 4,5 km ten noorden van het plangebied loopt de brede dekzandrug van Gistel over Maldegem naar Stekene. Precies ten zuiden van de rug ligt een lager gelegen depressie waarvan het Assebroekse meersengebied de opvallendste exponent is. Precies ten oosten van het plangebied ligt een iets hoger gelegen noord-zuid georiënteerde rug die aan de west- en oostzijde respectievelijk is ingesneden door de Marsbeek-Lijsterbeek en de Rivierbeek. Deze rug bereikt zijn hoogste punt van 20 m TAW bij het gehucht Nieuwenhove.

Het plangebied zelf is gelegen op een hoogte van ca. 5.9 – 6.8 m TAW. Het terrein helt af in zuidelijke richting. Op basis van het microreliëf kan een zekere mate van ophoging vermoed worden. Ten noorden en ten zuiden van het plangebied is de west-oost georiënteerde helling vanaf de beekvallei van de Lijsterbeek tot de oostelijk gelegen heuvelrug duidelijk merkbaar. Ter hoogte van het projectgebied is dit niet het geval. Mogelijk is het terrein in het verleden opgehoogd in functie van de bestaande industriële bebouwing, of het terrein is deels opgehoogd bij de aanleg van de precies ten noorden gelegen autosnelweg. De aard en de impact van deze ophoging is op basis van de beschikbare gegevens niet te achterhalen.

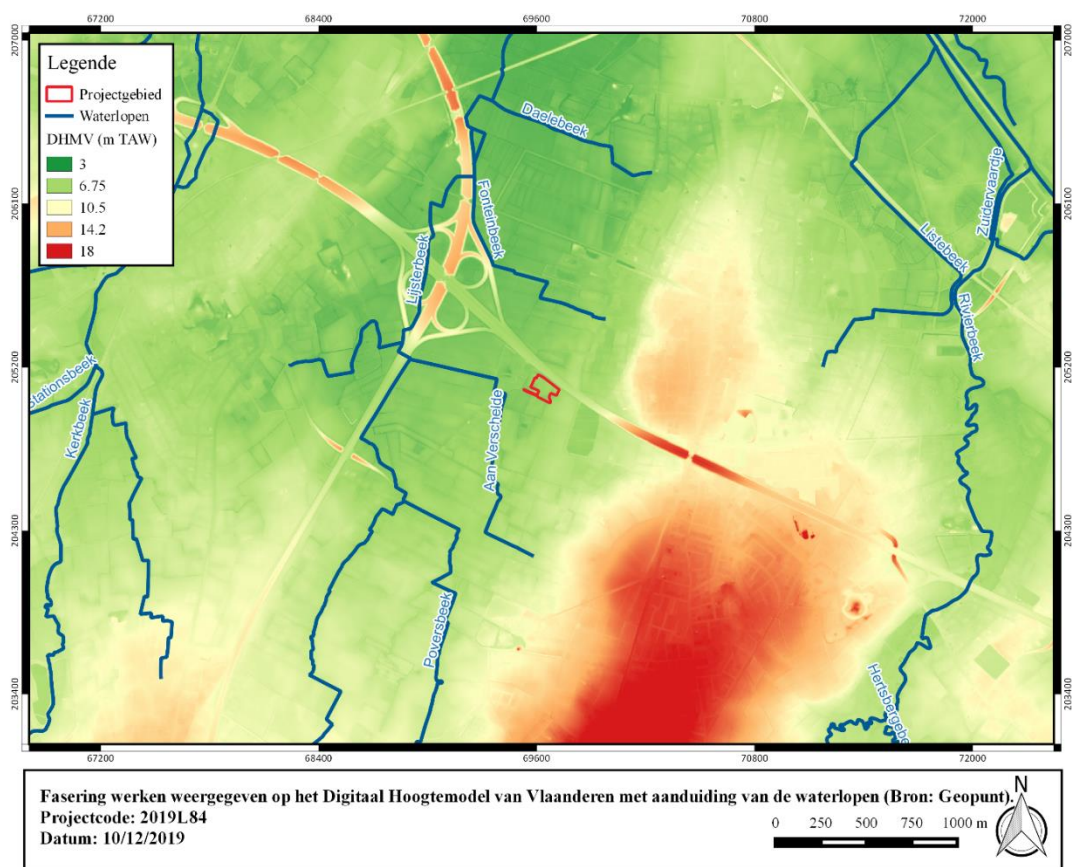
Hydrografisch is het plangebied gelegen in het bekken van de Brugse Polders met deelbekken Kerkebeek.

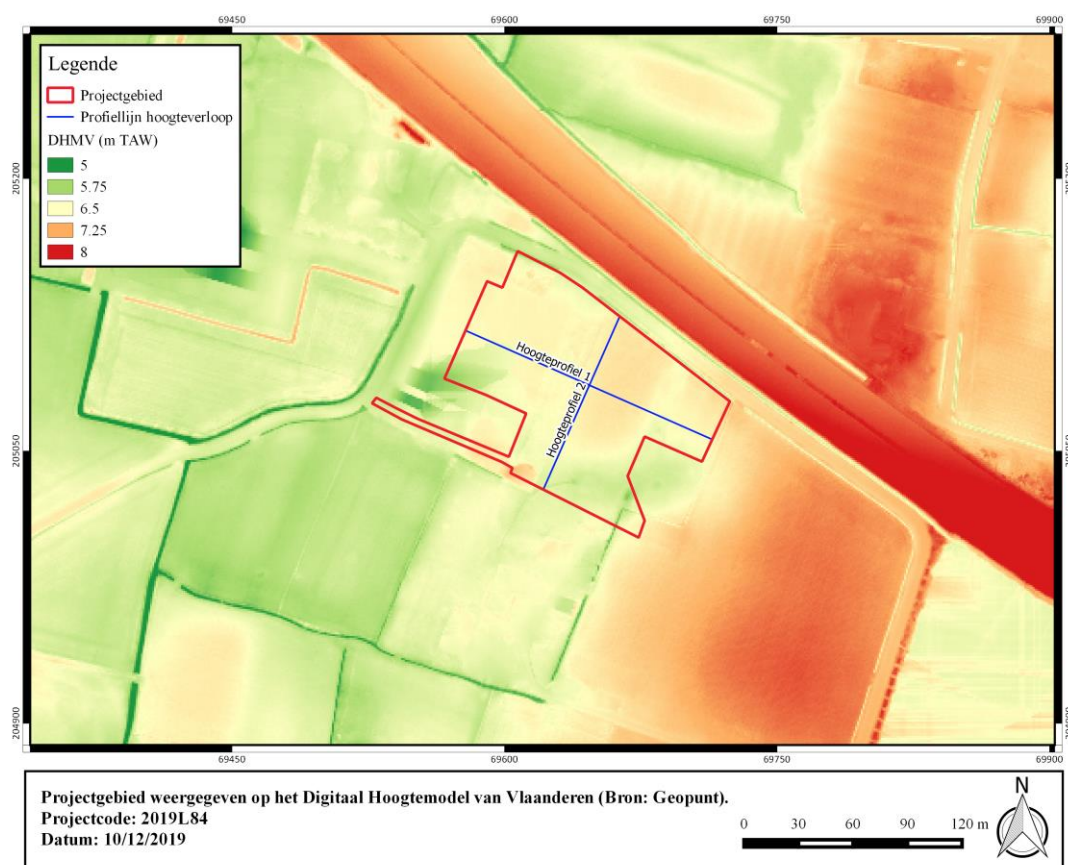
Figuur 9: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).

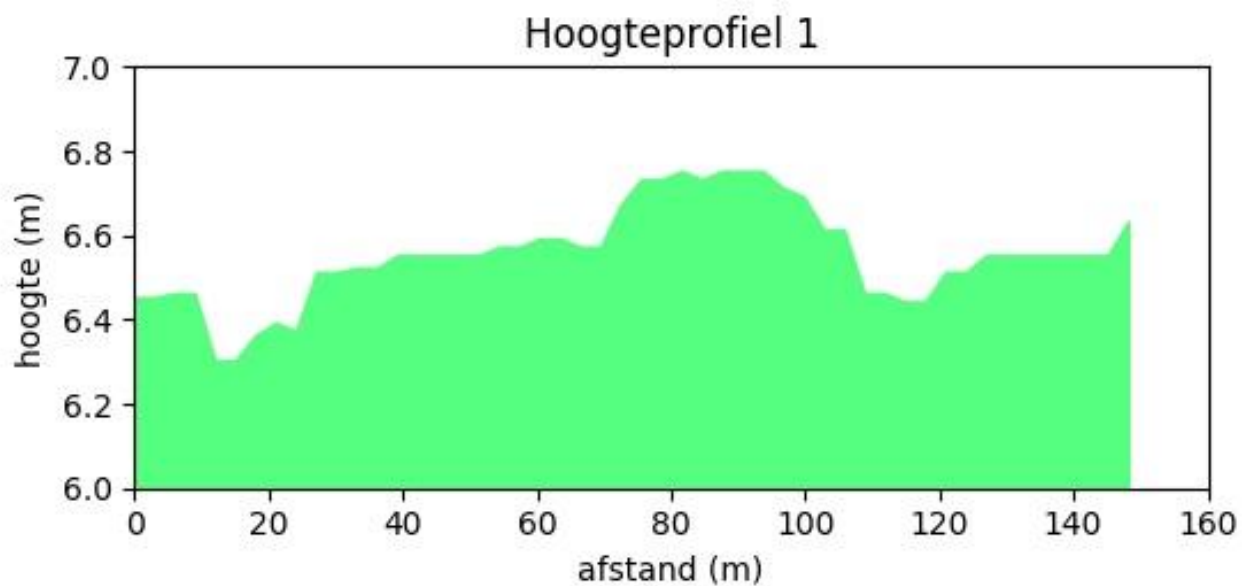
Figuur 10: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).

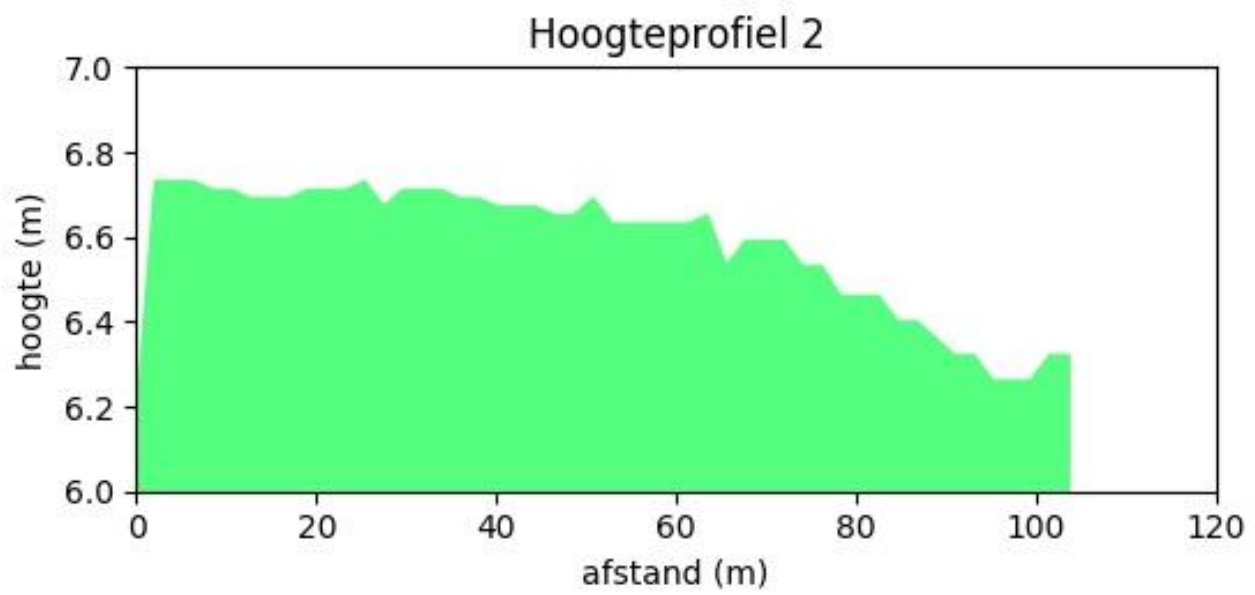

Figuur 11: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen met aanduiding van de waterlopen (Bron: Geopunt).

Figuur 12: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen met aanduiding van de profiellijnen (Bron: Geopunt).

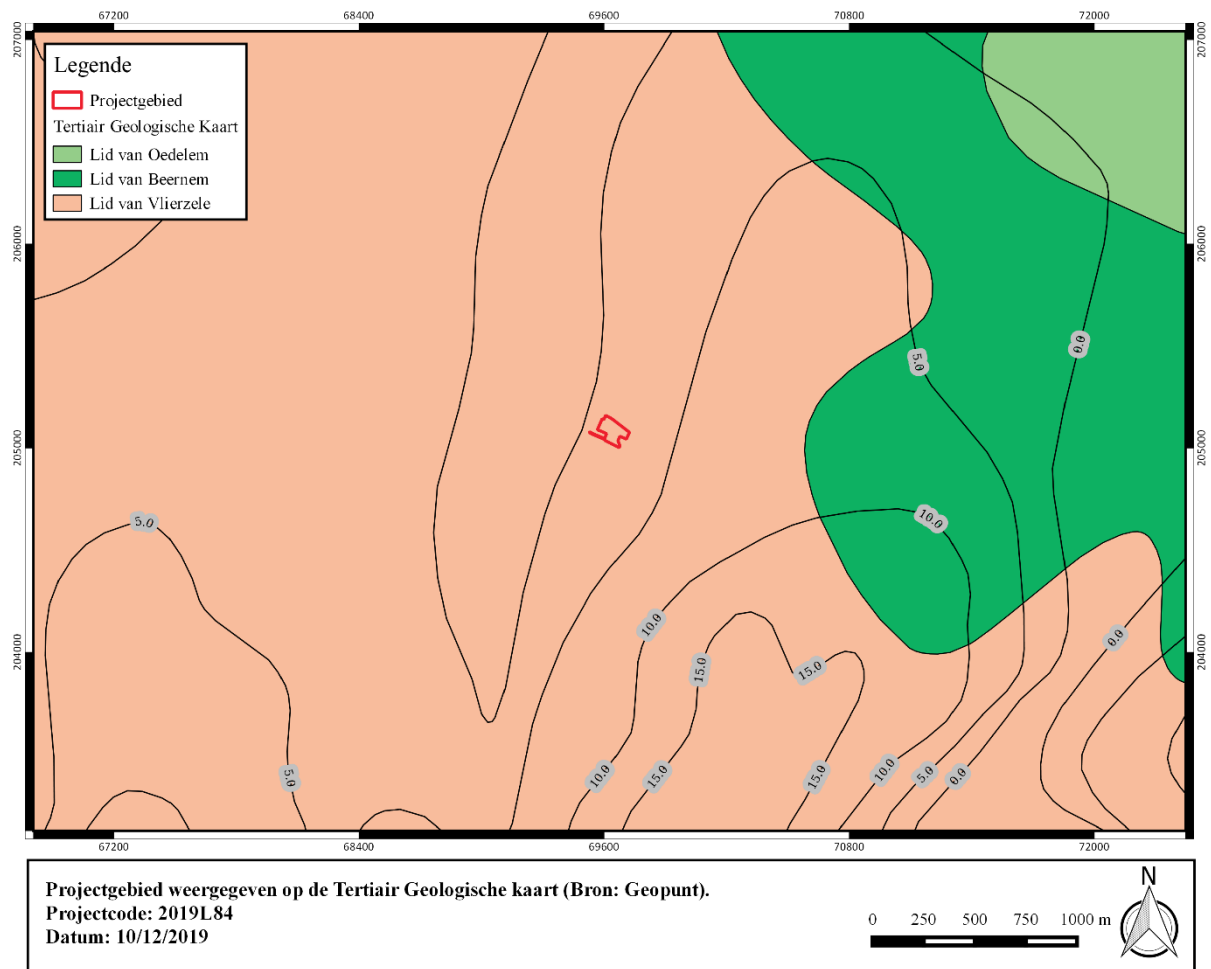

Figuur 13: Hoogteverloop, NW-ZO en NO-ZW (Bron: Geopunt).

1.4.1.2 Tertiaire lithostratigrafie

Het projectgebied bevindt zich in het **Lid van Vlierzele** (Formatie van Gentbrugge). De Formatie van Gentbrugge bestaat uit een afwisseling van kleiïge siltige en zandige mariene sedimenten met enkele macrofossielen. Het is onderverdeeld in drie leden; van oud naar jong: het Lid van Merelbeke, het Lid van Pittem en het Lid van Vlierzele.

Het **Lid van Vlierzele** is een groen tot grijsgroen fijn zand dat een duidelijke horizontale of kruisgewijze gelaagdheid vertoont aan de top. Soms is het ook homogeen met veel tubulaties door bioturbatie. Deze zanden werden afgezet in een epicontinentale zee. Naar onder toe gaat het meestal over in een homogeen kleiïg zeer fijn zand met kleilenzen. Bovenaan kunnen ook gedifferentieerde kleilagen voorkomen met humeuze intercalaties. De afzetting bevat slechts weinig macrofossielen. Harde zandsteenbanken komen regelmatig voor en werden vroeger plaatselijk aangewend als bouwsteen.

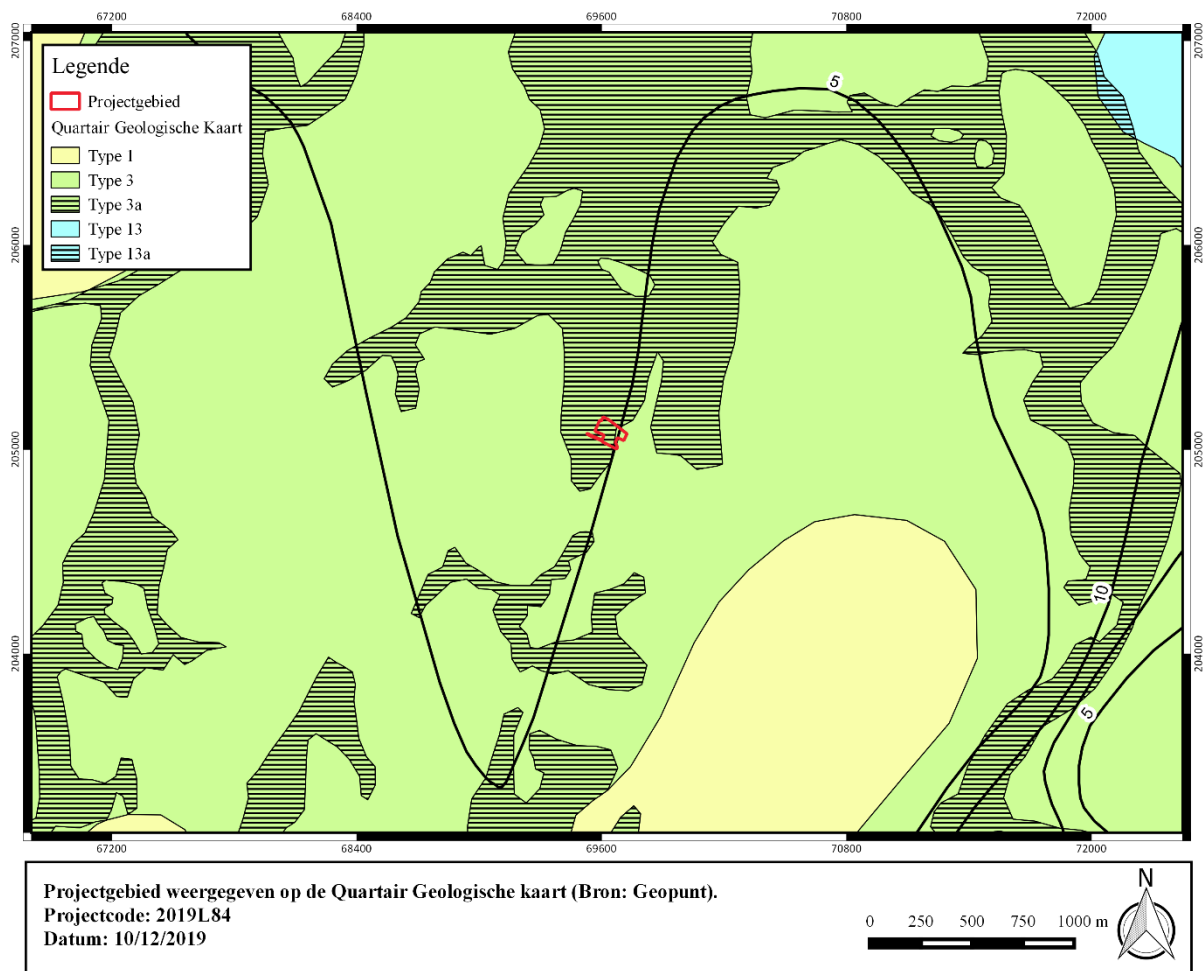
Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische kaart (Bron: Geopunt).

1.4.1.3 Quartaire lithostratigrafie

Het projectgebied is deels gelegen in het Quartair **Type 3**. Dit type bestaat uit een basis van fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan gevolgd door een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen (zandleem tot leem). Deze afzetting kan eventuele hellingsafzettingen bevatten van het Quartair.

Het projectgebied is deels gelegen in het Quartair **Type 3a**. Het bestaat uit een basis van fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan gevolgd door een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen. Binnen deze afzetting kunnen mogelijk hellingsafzettingen van het Quartair voorkomen. Lokaal kan deze eolische afzetting afwezig zijn. De top bestaat uit een fluviatiele afzetting (organochemisch en primair inclus) van het Holoceen en mogelijk Tardiglaciaal.

Figuur 15: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische kaart (Bron: Geopunt).

1.4.1.4 Bodenvormingsprocessen

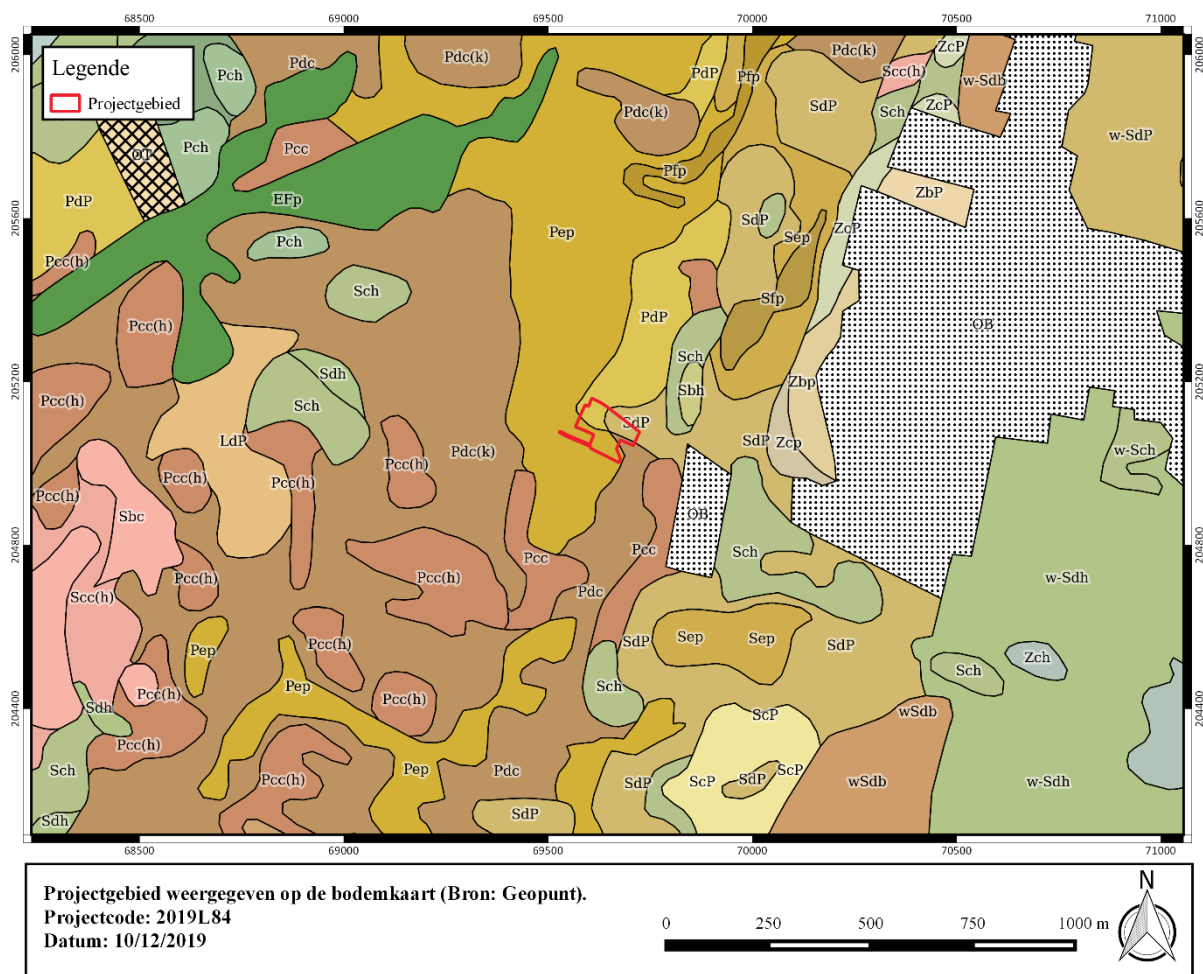
Het bodemtype **Pep** is een natte licht zandleembodem zonder profiel en is een hydromorfe bodem. De bouwvoor is donkerbruin tot donker grijsbruin met roestverschijnselen. Het materiaal wordt bruingrijs en sterk roestig vanaf 25 cm. Tussen 40 en 55 cm wordt het grijs en is het profiel fijn gelaagd met afwisselende zandige en kleiige laagjes. Het volledig gereduceerd materiaal situeert zich op ongeveer 100 cm diepte.

Het bodemtype **Pdc** is een matig natte licht zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. De bouwlaag is zeer donker grijsbruin en humeus rijk. Het materiaal wordt bruin tot bleekbruin vanaf 30 cm diepte en in deze horizont komen roestverschijnselen voor vanaf 40-60 cm. De sterk verbrokkelde en gevlekte textuur B begint tussen 60 en 80 cm. De klei aanrijkingshorizont is in veel gevallen bijna verdwenen en worden ijzerconcreties aangetroffen. Soms komt een zand- of leemsubstraat voor, in andere golvende gebieden waar Tertiair binnen boorbereik voorkomt is het een klei of klei-zandsubstraat.

Het bodemtype **SdP** is een matig natte, matig gleyige lemig zandbodem met profielontwikkelingsklassen p en x. Dit complex omvat overwegend gronden zonder profielontwikkeling (. . p) en gronden met zwakke profielontwikkeling (. . h, . . b). De bovengrond is donker grijsbruin, meestal 30-40 cm dik, goed humeus en rust meestal op een dunne (ongeveer 10-15 cm), zwak humeuze overgangshorizont. Tussen 40 en 60 cm beginnen de roestverschijnselen.

Het bodemtype **PdP** is een matig natte licht zandleembodem zonder profiel of met onbepaald profiel. Het is een complex van gronden zonder en met zwakke profielontwikkeling. De bouwvoor is donker grijsbruin en 20-30 cm dik.

Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de Bodemkaart (Bron: Geopunt).

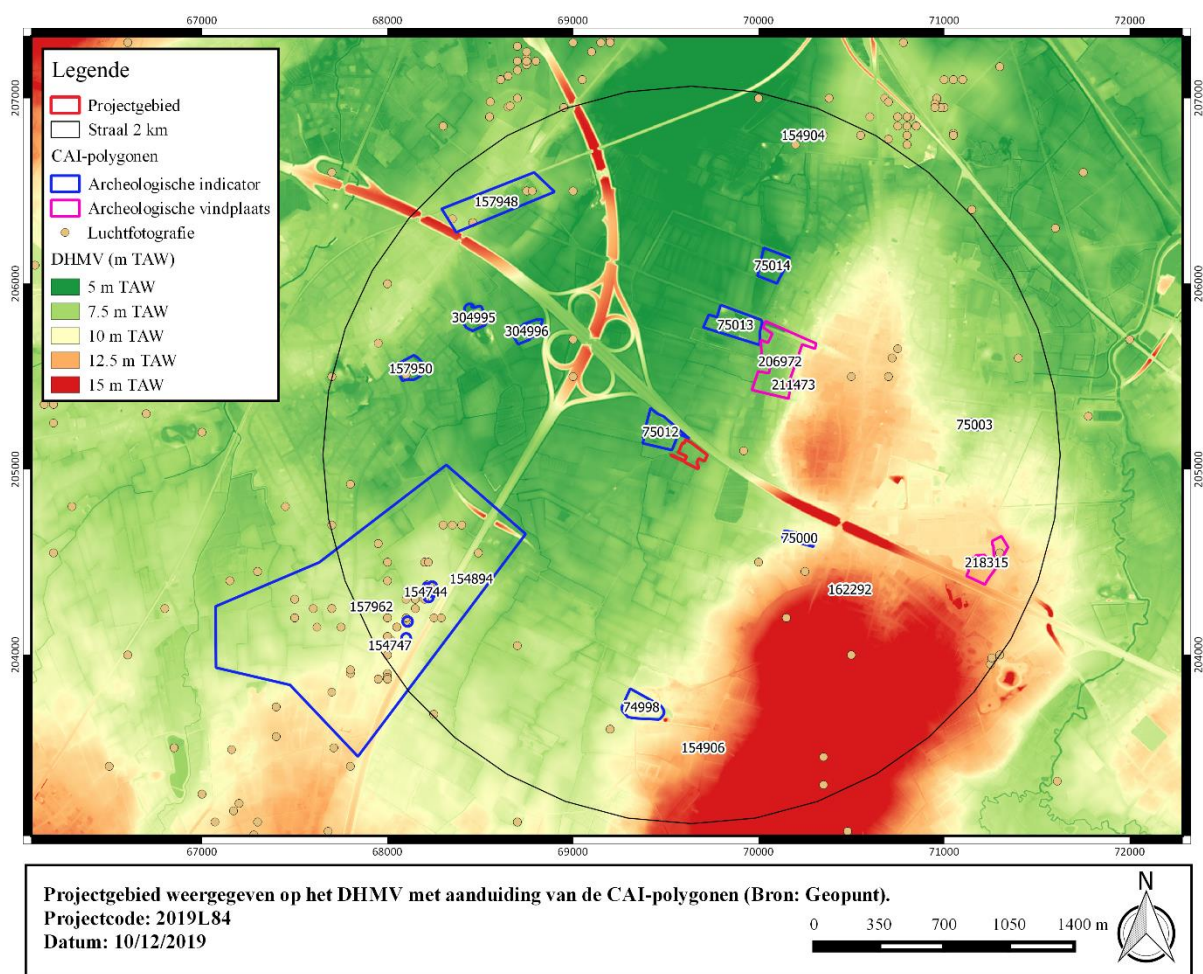
1.4.2 Historische en archeologische voorkennis

1.4.2.1 Overzicht van de gekende archeologische waarden

Binnen de grenzen van het onderzoeksgebied zijn geen archeologische vindplaatsen gekend. De noordwestelijk gelegen ‘Groene Hofstede’ is opgenomen op het kaartblad van de CAI onder nummer 75012. Aan de overzijde van de E40, aan de Fabiolalaan, werd in 2014 een vlakdekkend archeologisch onderzoek uitgevoerd op een terrein van ca. 2500 m². In deze zone werden tijdens een proefsleuvenonderzoek in 2013 meerdere, vermoedelijk Romeinse, bewoningssporen waargenomen. Tijdens de opgraving bleek dat op delen van het onderzoeksgebied nog delen van een oudere A-horizont waren bewaard in natuurlijke depressies. Op andere delen van het terrein werd nog een bewaarde E-horizont herkend. Verder onderzoek in functie van artefactensites leverde geen bijkomende informatie op. Bij zowel het proefsleuvenonderzoek, boringen en de opgraving werden slechts twee silexartefacten gerecupereerd die zich niet langer in context bevonden. Hoewel het gerecupereerde vondstensemble ook op het vlak van ceramiek eerder beperkt was, kan gesteld worden dat de plattegrond van het aangesneden hoofdgebouw te dateren valt in de IJzertijd. Naast deze bewoning uit de metaaltijden werden eveneens een 4-posten spieker en enkele verspreide kuilen met een middeleeuwse datering in kaart gebracht. Naast deze resten van bewoning vormt het aantreffen van relictten met een artisaan karakter, meer bepaald het winnen van ijzererts, een zeer interessante vondst. Het betreft de resten van twee houtskoolbranderskuilen en twee kuilovontjes. Analyse op één van de meilers wijst op een gebruik in de vroege middeleeuwen. De vondst van enkele metaalslakken versterkt de hypothese dat lokaal ijzer werd geproduceerd. Mogelijk kan het kleine, middeleeuwse bijgebouw hiermee geassocieerd worden³. Verder zijn vindplaatsen gekend door archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem eerder beperkt in de ruime omtrek. Ten zuiden van het onderzoeksgebied wijst de vondst van een silexartefact bij een werfcontrole op menselijke aanwezigheid tijdens de steentijden in de ruime omgeving. Deze aanwezigheid is verder zuidwaarts, ter hoogte van Hertberge ‘Papenvijvers’ en Waardamme ‘Vijvers’ eveneens vastgesteld. Hier werden bij meerdere opgravingscampagnes resten van neolithische bewoning en begraving tijdens de metaaltijden in kaart gebracht. Deze resten van begraving tijdens de metaaltijden zijn eveneens waargenomen rondom het onderzoeksgebied dankzij luchtfotografische prospectie. Op het kaartblad van de CAI zijn meerdere circulaire structuren aangeduid die mogelijk wijzen op de aanwezigheid van grafmonumenten uit de bronstijd. Deze situeren zich allen op de flanken van de beekvallei. Naast deze waarnemingen wijzen meerdere cartografische indicatoren van omwalde, laatmiddeleeuwse hoeves op een doorlopende landbouwexploitatie tot op heden.

³ Beke F. et al., 2014, Landschap en bewoning uit de Late IJzertijd en vroegmiddeleeuwse metaalproductie, Archeologische opgraving te Oostkamp, Fabiolalaan, pp. 72

Figuur 17: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI binnen een buffer van 2 km (Bron: Geopunt).

I. Archeologische vindplaatsen

206972	Mechanische prospectie (2013); NK: 15 m Steentijd: eindschrabber. Romeinse tijd: cluster van paalsporen waarin mogelijk een gebouwplattegrond te herkennen is. 1 spoor bevatte een fragment van bouw materiaal. Middeleeuwen: greppels en grachten. Bron: Van der Kelen A., Reyns N. 2013: Archeologisch vooronderzoek Oostkamp-Fabiolalaan, Rapporten All-Archeo bvba 198, Bornem.
211473	Opgraving (2014); NK: 15 m Steentijd: heilschrabber, eindschrabber. Late ijzertijd: gebouwplattegrond. Er werd een pollenonderzoek uitgevoerd op de natuurlijke depressie. Hieruit kon afgeleid worden dat de omgeving voor de bewoning sterk bebost was.

	Vroege middeleeuwen: kuilen, paalkuilen, houtskoolconcentraties, metaalslakken die wijzen op metaalproductie, houtskoolmeilers. Nieuwe tijd: greppelsystemen. Bron: Beke F. (red.) 2015: Archeologisch onderzoek Oostkamp, Fabiolalaan. Landschap en bewoning uit de late ijzertijd en vroegmiddeleeuwse metaalproductie, Ruben Willaert rapport 77, Sijsele.
218315	Mechanische prospectie (2017); NK: 15 m 18de eeuw: geïsoleerde sporen, rabatten.

II. Archeologische indicatoren

Historisch-cartografische en iconografische data

74998	Cartografie; NK: 15 m Late middeleeuwen: op de Grote Kaart van het Brugse Vrije van Pieter Pourbus (1561-1571), gekopieerd door Pieter Claeissens (1601), wordt een omwald domein weergegeven toegankelijk via een poort, rechtover de huidige Edestraat. De oostkant van het domein is duidelijk ingenomen door een kasteel met (enkele ?) toren(s) en de westkant door andere bebouwing, het neerhof, waarvan de configuratie onduidelijk is. Beide delen zijn gescheiden door een gracht. Het domein wordt voor het eerst vermeld in 1300. In 1428 wordt op het domein een buitenverblijf gebouwd (de noordoostelijke toren dateert van deze eerste bouwfase). Ca. 1665 wordt het kasteel verbouwd.
75000	Cartografie; NK: 15 m Late middeleeuwen: site met walgracht
75003	Cartografie; NK: 15 m Late middeleeuwen: site met walgracht
75012	Cartografie; NK: 15 m Late middeleeuwen: site met walgracht. De hoeve zou reeds vermeld worden in 1338 als "Jhan Groene Caes hofstede". Afgebeeld op de Grote Kaart van het Brugse Vrije van Pieter Pourbus (1561-1571), gekopieerd door Pieter Claeissens (1601). Huidige configuratie zoals afgebeeld in 1743.
75013	Cartografie; NK: 15 m Late middeleeuwen: site met walgracht. Voor het eerst vermeld in de 2de helft van de 17de eeuw. Huidig uitzicht van het kasteel dateert van 1906.
75014	Cartografie; NK: 15 m

	Late middeleeuwen: site met walgracht. Hoeve voor het eerst vermeld in een schenkingsakte uit 1237. Huidige gebouwenconfiguratie gaat terug tot 1743.
304995	Cartografie; NK: 15 m Late middeleeuwen: site met walgracht
304996	Cartografie; NK: 15 m Late middeleeuwen: site met walgracht

Controle van werken

162292	Controle van werken (1998); NK: 15 m Steentijd: vuurstenen schrabber.
--------	--

Luchtfotografie

154742	Luchtfotografie (1992); NK: 150 m Onbepaald: dubbele circulaire structuur.
154743	Luchtfotografie (1992); NK: 150 m Onbepaald: circulaire structuur.
154744	Luchtfotografie (1992); NK: 150 m Onbepaald: circulaire structuur.
154745	Luchtfotografie (1992); NK: 150 m Onbepaald: circulaire structuur.
154746	Luchtfotografie (1992); NK: 150 m Onbepaald: circulaire structuur.
154747	Luchtfotografie (1992); NK: 150 m Onbepaald: circulaire structuur.
154748	Luchtfotografie (1992); NK: 150 m Onbepaald: dubbele circulaire structuur.
154894	Luchtfotografie (1992); NK: 150 m

	Onbepaald: dubbele circulaire structuur.
154904	Luchtfotografie (1992); NK: 150 meter Onbepaald: circulaire structuur
154906	Luchtfotografie (1992); NK: 150 meter Onbepaald: circulaire structuur
157948	Luchtfotografie; NK: 15 m Onbepaald: kuilenconcentraties, lineair spoor
157950	Luchtfotografie; NK: 15 m Onbepaald: motte waarvan de gracht en het opperhof nog als circulaire structuur zichtbaar is.
157962	Luchtfotografie; NK: 15 m Bronstijd: mogelijk segment van een bronstijdgrafheuvel. 18 ^{de} eeuw: kavelstructuren ten westen van de Rijselsestraat. 19 ^{de} eeuw: wegtracé. Onbepaald: kuilenconcentraties, grachten, lineaire sporen, paalkuilen.

1.4.2.2 Historische context en bekende archeologische vindplaatsen

De eerste vermelding van Oostkamp is als Orscamp in een document van 1080 waarin de stichtingsakte van het Brugse kapittel van Sint-Donaas van het jaar 961 wordt vermeld. Vijf van de 13 heerlijkheden van het Brugse Vrije strekten zich gedeeltelijk uit op het huidige grondgebied van Oostkamp. De oudste vermeldingen van een kerkgebouw te Oostkamp dateren van de 10de-11de eeuw.

In de loop van de 13^e en de 14^e eeuw onderneemt Brugge verscheidene pogingen om de verzanding van de Zwingel tegen te gaan en de verbinding met de zee te vrijwaren. Reeds in 1290 bestaan plannen voor de realisatie van een vaarverbinding tussen Brugge en Gent, waartoe men de Zuidleie (een meanderende beek komende van Hansbeke, en die via Moerbrugge-Brugge-Damme in het Zwin uitmondt) wil uitdiepen en uitgraven. Door oorlogen en onderlinge concurrentie tussen Gent en Brugge verlopen de werken traag. De strubbelingen tussen Gent en Brugge culminereren bij de Slag op het Beverhoutsveld in 1382. Uiteindelijk zou het nog tot de 17^e eeuw duren voor het kanaal Gent-Brugge wordt gegraven.

Na de Spaanse Successieoorlog en de installatie van het Oostenrijks Bewind kent Oostkamp een periode van relatieve welvaart. Vanaf de 2e helft van de 18e eeuw vaardigt de Oostenrijkse regering een gunstige belastingregel uit waardoor veel veldgebieden worden omgezet in landbouwgebieden en bosgebieden (voor houtproductie).

Gedurende WO I situeert Oostkamp zich binnen het Duitse hinterland. Oostkamp is met 5 vliegvelden één van de grootste concentraties Duitse vliegvelden in West-Vlaanderen. Er wordt een tramspoor door de gemeente getrokken om het Duitse front te bevoorraden. Op de hoek van de Legeweg met de Koekoekstraat is een luchtverdedigingsbunker bewaard die werd gebruikt voor het opstellen van een zoeklicht voor vijandelijke vliegtuigen. Oostkamp wordt bevrijd in oktober 1918.

1.4.2.3 Archeologische indicatoren en cartografische bronnen

Ter bestudering van het projectgebied worden hieronder een aantal historische kaarten in beschouwing genomen. Deze kaarten zijn momentopnamen doorheen de geschiedenis en verschaffen ons inzicht in de bebouwingshistoriek van het desbetreffende projectgebied.

De Heraldische Kaart van het Brugse Vrije geeft geen bebouwing weer binnen de contour van het plangebied. In de directe omgeving is wel bebouwing waar te nemen. Het verloop van de huidige Vliegweg is reeds op de kaart weergegeven. Deze gegevens indiceren een verhoogde verwachting naar de aanwezigheid van een laatmiddeleeuwse hoeve. In de omgeving van het plangebied zijn een ruim aantal bossen weergegeven.

Op de Ferrariskaart is het verloop van de huidige Vliegweg reeds duidelijk waar te nemen. Het overgrote deel van het plangebied staat gekarteerd als bos, enkel het noordwestelijk deel situeert zich ter hoogte van akkerland. Ze wordt aangeduid als *de Groene hofstede* en bestaat uit vier gebouwen. Deze landbouwuitbating gaat allicht terug tot de 14^e eeuw. De omgeving van het plangebied wordt hoofdzakelijk gekarteerd als bos. Ten westen situeert zich het *Balander Bosch*, ten noordoosten het *Warandebos*. Deze bossen situeren zich mogelijk ter hoogte van vroegere veldgebieden. Vanaf de tweede helft van de 18de eeuw vaardigt de Oostenrijkse regering immers een gunstige belastingsregel uit, waardoor veel veldgebieden op de meest vruchtbare plaatsen op korte termijn worden omgezet in landbouwgronden en in bossen op de armere gronden, in functie van de houtproductie. Op de Kabinetskaart is Oostkamp vrij rijk aan bossen in vergelijking met de naastgelegen, heiderijke gemeentes.

De Atlas der Buurtwegen geeft geen bebouwing weer binnen de grenzen van het plangebied. Het onderzoeksterrein omvat percelen 59 (partim), 30 (partim), 61 (partim) en 62 (partim). De Vliegweg wordt op deze kaart aangegeven als *Chemin n° 12*. Ten noordwesten is de voornoemde omwalde hoeve nog duidelijk waar te nemen. Op de Poppkaart omvat het terrein de percelen 947 (partim), 948 (partim), 949 (partim) en 952 (partim). De Vandermaelenkaart toont een gelijkaardig beeld. Er zijn geen relevante wijzigingen ten opzichte van voorgaande historische kaarten op te merken. Enkel op de Vandermaelenkaart is centraal binnen het plangebied een strook bos aangeduid.

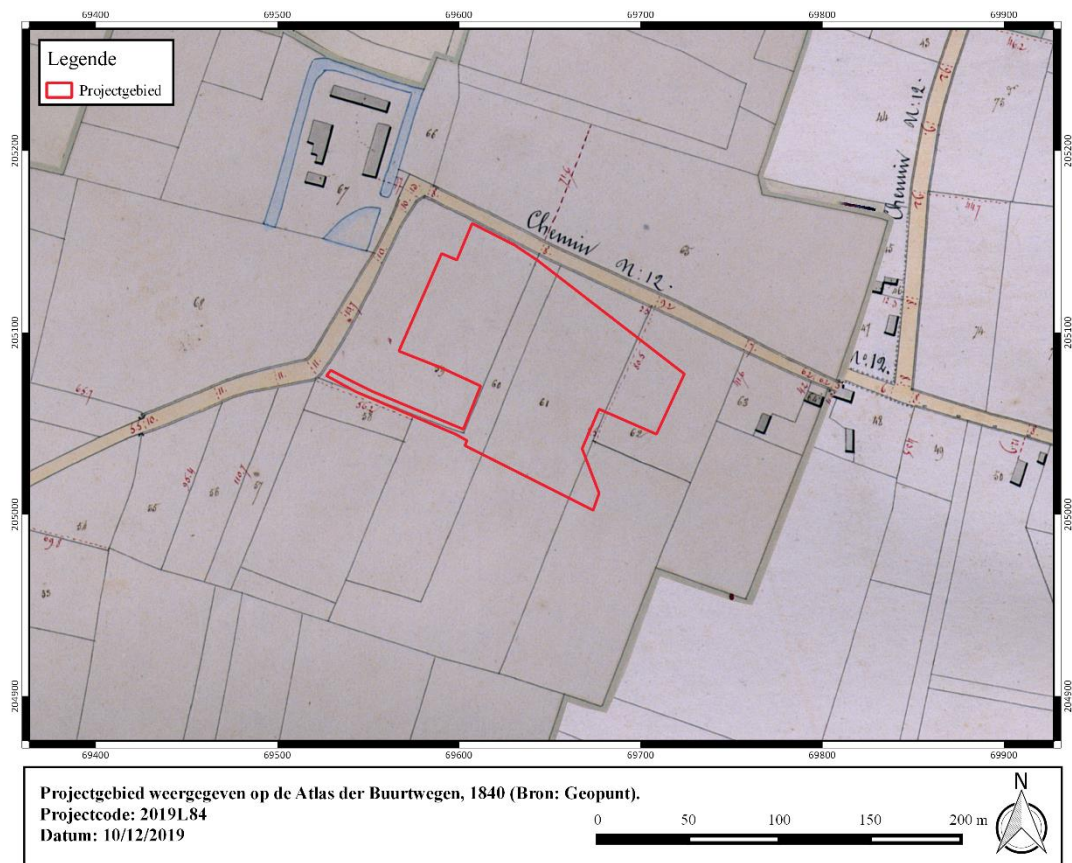
Figuur 18: Projectgebied bij benadering weergegeven op de Heraldische Kaart van het Brugse Vrije, 1597, kopie Pieter Claeissens (bron: Kaartenhuis Brugge).

Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: KBR).

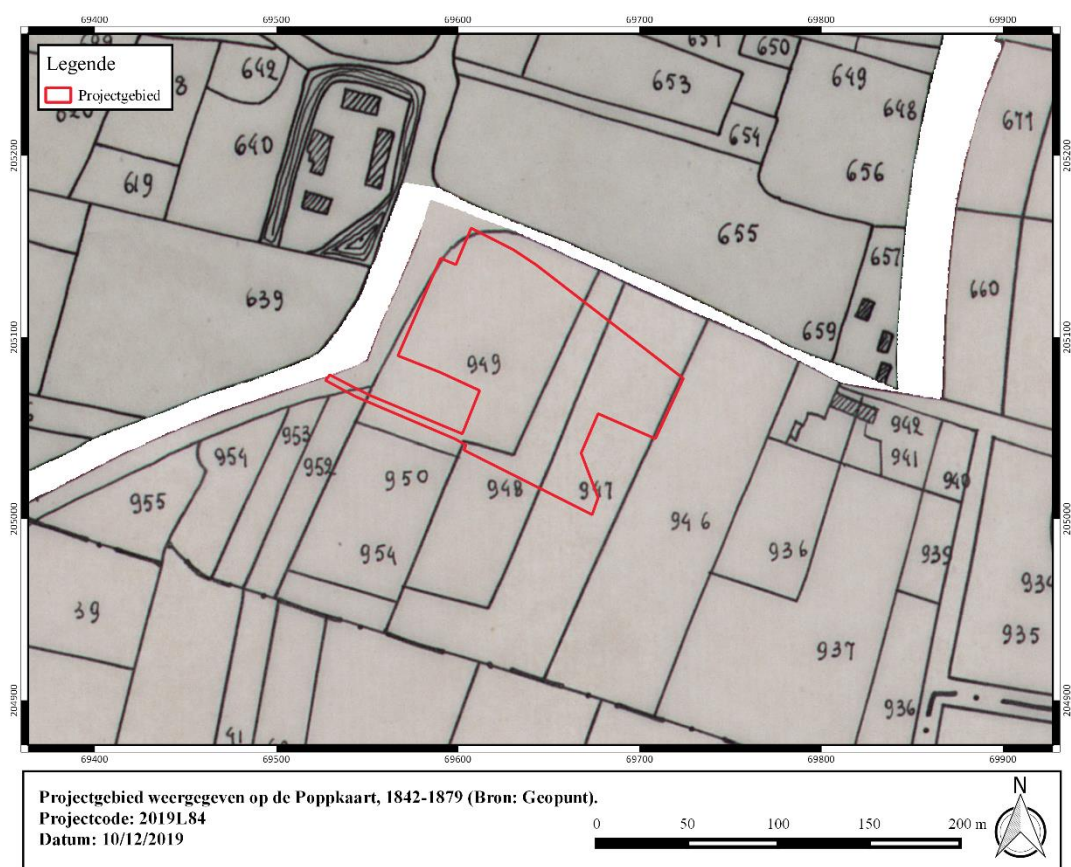

Figuur 20: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: KBR).

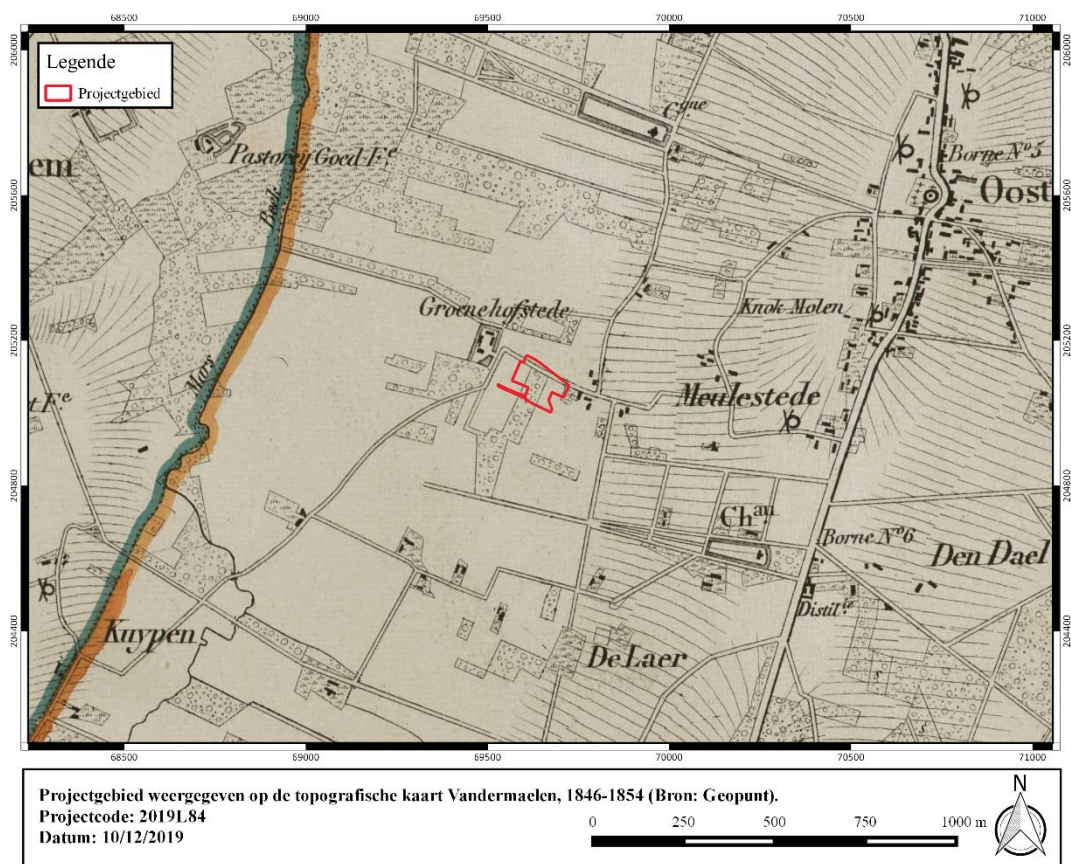

Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).

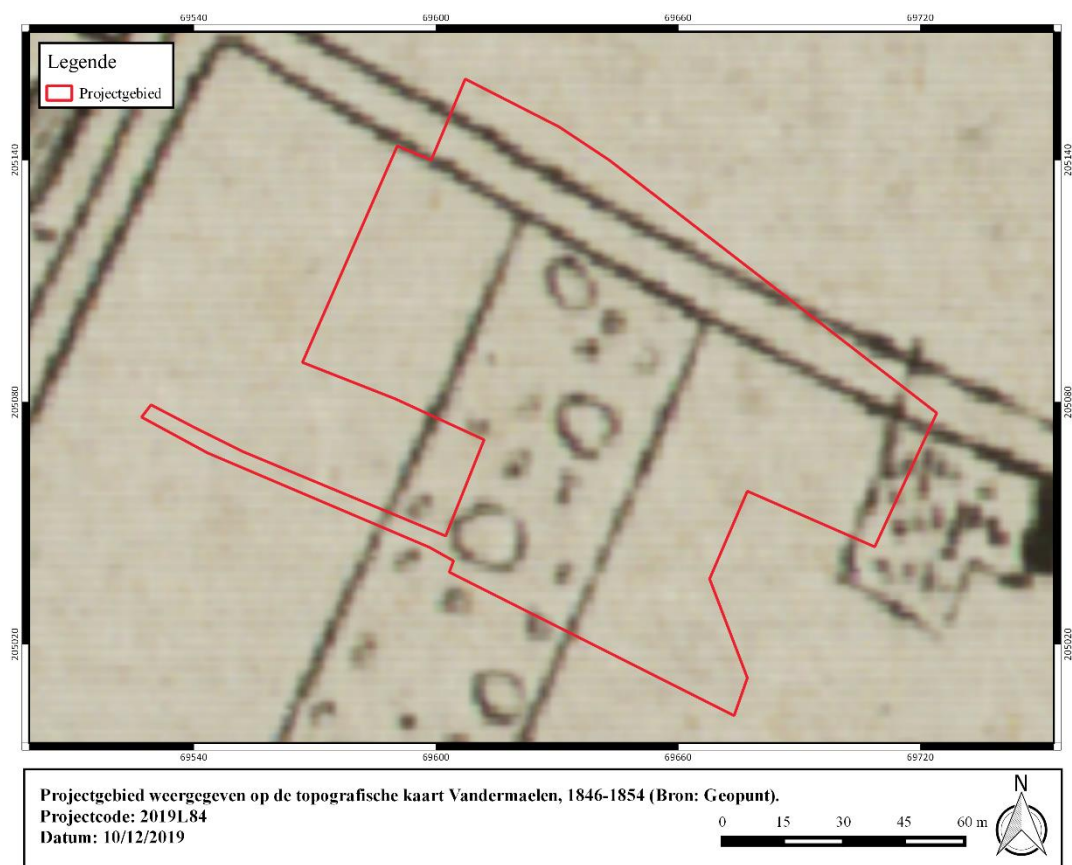

Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).

Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart Vandermaelen, 1846-1854 (Bron: Geopunt).

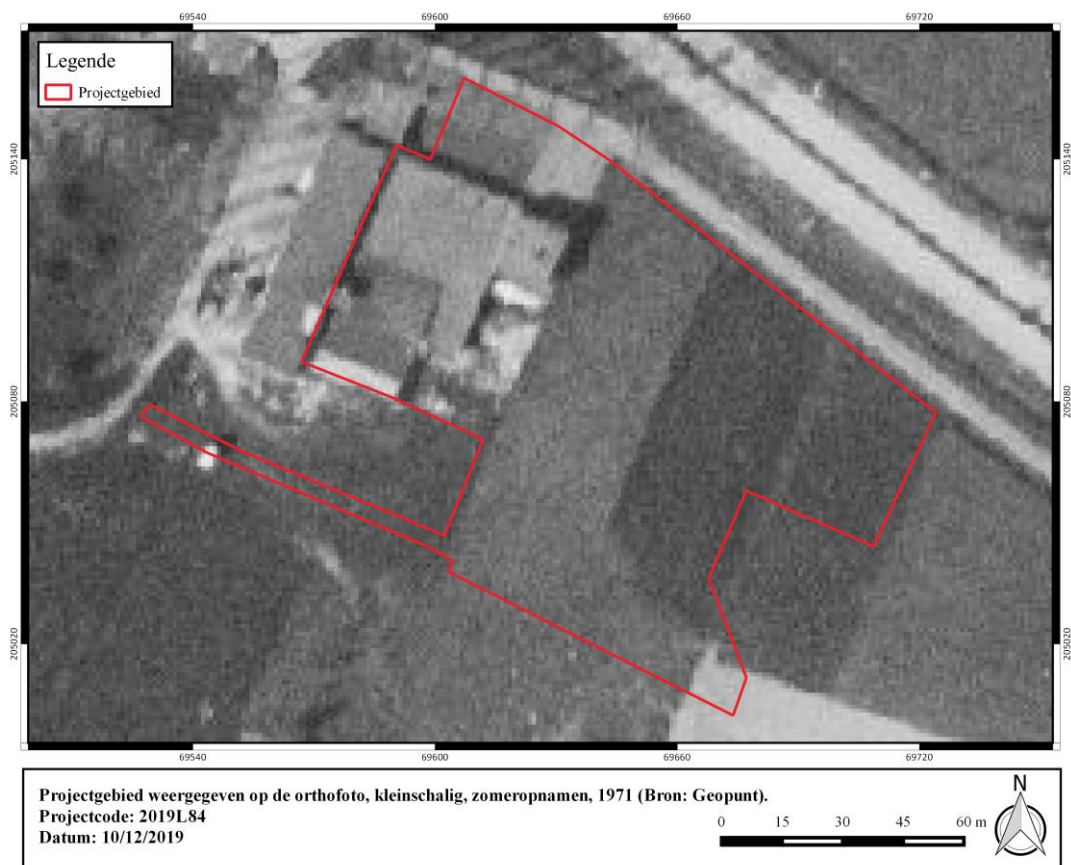

Figuur 24: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart Vandermaelen, 1846-1854 (Bron: Geopunt).

1.4.2.4 Huidige gebruik en verstoringen

Het projectgebied is doorheen de jaren op enkele luchtfoto's vastgelegd. De orthofotosequentie geeft een beperkte evolutie weer in het bodemgebruik binnen de contour van het plangebied gedurende de laatste decennia.

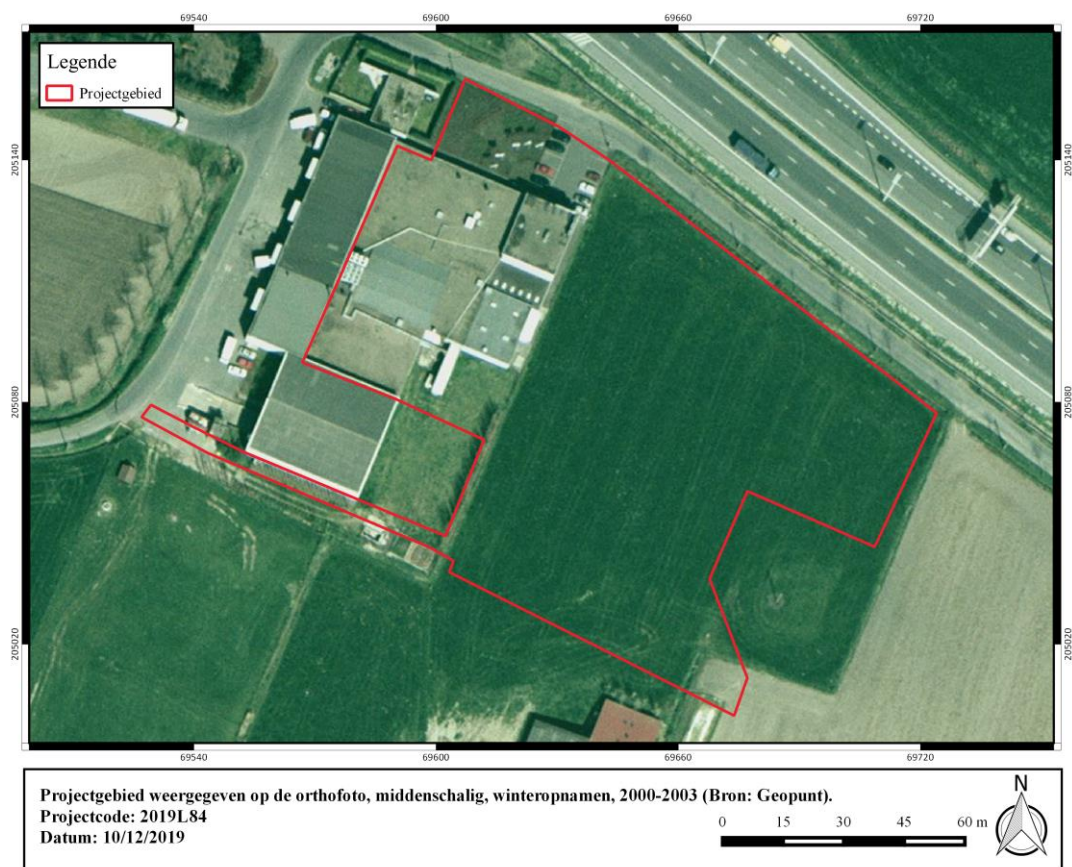
Reeds op de luchtopname van 1971 is een deel van het bestaande gebouwenbestand waar te nemen. In de navolgende decennia zal dit gebouwencomplex zich geleidelijk uitbreiden. De oostelijke zone van het plangebied bestaat uit weiland. Vanaf 2008 is een beboste strook ten oosten van het gebouw zichtbaar. Deze situatie is tot op heden ongewijzigd gebleven.

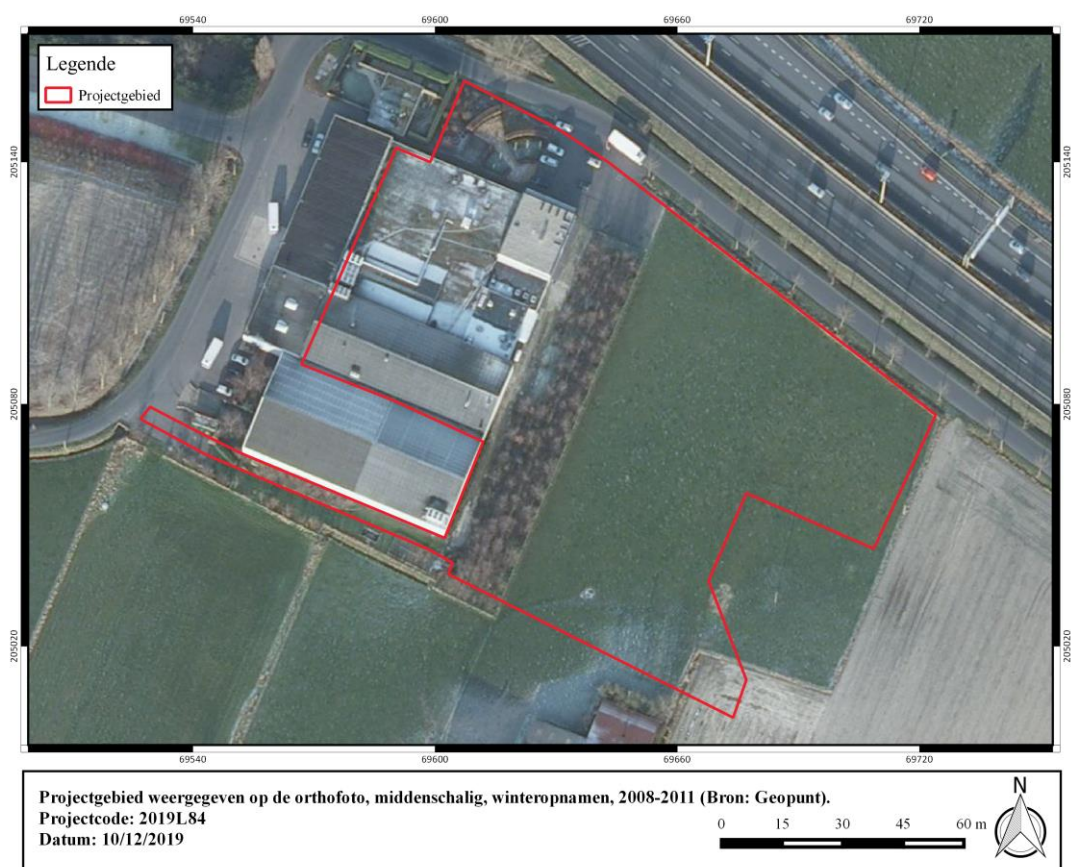
Figuur 25: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).

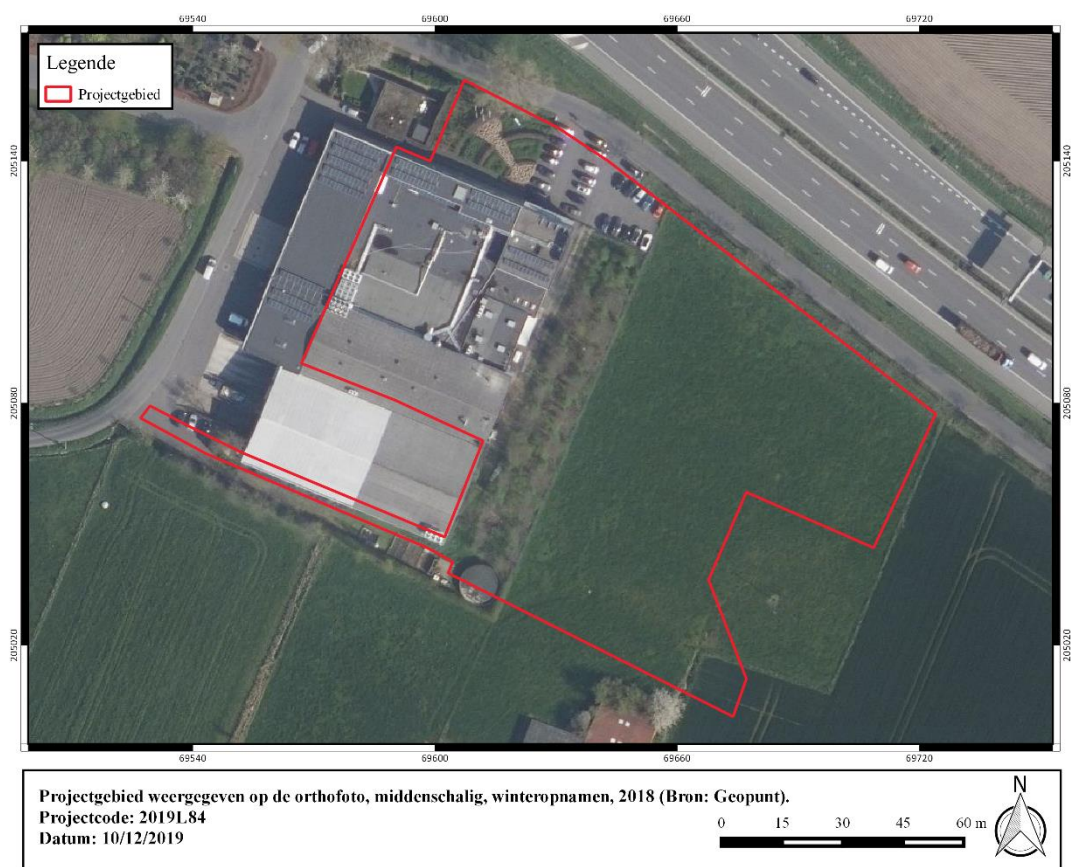
Figuur 26: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).

Figuur 27: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).

Figuur 28: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).

Figuur 29: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2018 (Bron: Geopunt).

1.5 Synthese

De opdrachtgever plant de gedeeltelijke sloop van de bestaande infrastructuur en de realisatie van een nieuwbouwproject. Deze werken worden in twee fasen uitgevoerd waarbij eerst een deel van de nieuwbouw wordt gerealiseerd. Vervolgens wordt een deel van de bestaande bebouwing gesloopt om er aansluitend eveneens een nieuwbouw te realiseren. Het projectgebied is ca. 1,24 ha groot en is over een oppervlakte van 3380 m² bebouwd en verhard.

Oostkamp is volgens de traditionele landschappenkaart gelegen in de zandstreek buiten de Vlaamse Vallei. Het onderzoeksgebied zelf bevindt zich op de rand van het meersgebied langs de Lijsterbeek en de overgang richting hoger gelegen terrein in het zuiden en oosten. Deze hoger gelegen gronden maken deel uit van een uitloper van de zuidelijk gelegen restheuvel. Op het hoogtemodel valt de E40 ten noorden van het terrein onmiddellijk op. Het is niet duidelijk of de aanleg van deze snelweg een impact heeft gehad op het bodemarchief. De Quartairgeologische kaart geeft inderdaad aan dat het terrein zich bevindt op de rand van een uitgestrekt moerasgebied. De top van het profiel bestaat uit fluviatiele afzettingen van het Holoceen. De bodemkaart bevestigt dit gegeven waarbij de zuidelijke sector van het onderzoeksgebied gekarteerd staat als een profielloze, hydromorfe zandleembodem met reductieverschijnselen op 1m diepte. De ligging op de rand van dit moerasgebied, waar optimaal geprofiteerd kan worden van overlappende biotopen moet een gunstige locatie geweest zijn voor rondtrekkende groepen jager-verzamelaars. Op het eerste zicht zou geopperd kunnen worden dat, op basis van de bodemkundige gegevens, het terrein minder geschikt moet geweest zijn voor bewoning en bewerking in het verleden vanwege de waterverzadigde toestand van het terrein. De cartografische bronnen vertellen echter een ander verhaal.

Het beschikbaar historisch kaartmateriaal geeft aan dat Oostkamp gesitueerd is te midden van een uitgestrekt bosgebied dat wordt onderbroken door verschillende kleinere akkercomplexen. Naar alle waarschijnlijkheid is het landgebruik ten dele te wijten aan de minder geschikte bodemgesteldheid om aan landbouw te doen waardoor houtvesterij de primaire functie wordt van deze gronden. Dit is ook het geval ter hoogte van het onderzoeksgebied. Reeds op de Heraldische Kaart van het Brugse Vrije is het verloop van de huidige Vliegweg waar te nemen. Langsheen deze weg is bebouwing zichtbaar. Op de kaart van Ferraris is te zien hoe het terrein ter hoogte van het onderzoeksgebied in gebruik is als akker en wordt omgeven door bos. Direct ten noordwesten van het terrein is een hoeve weergegeven met een rechthoekige omwalling die de naam 'de Groene Hofstede' draagt. Deze hoeve gaat mogelijk terug tot een uitbating in de 14^e eeuw. De 19^e-eeuwse bronnen geven weinig verandering weer inzake het landgebruik. Enkel op de Vandermaelenkaart is centraal doorheen het onderzoeksgebied een strook bos aangeduid. De nabijgelegen omwalde hoeve blijft doorheen de 19^e aangegeven op het kaartmateriaal. Tot op heden is op dezelfde locatie nog steeds een hoeve aanwezig. Op het oudst beschikbare luchtbeeld is in de westelijke sector van het onderzoeksgebied reeds bebouwing zichtbaar die doorheen de decennia in omvang toeneemt. Het oostelijk deel van het terrein blijft sinds het begin van de waarnemingen in gebruik als grasland.

Binnen de grenzen van het onderzoeksgebied zijn geen archeologische vindplaatsen gekend. De noordwestelijk gelegen 'Groene Hofstede' is opgenomen op het kaartblad van de CAI onder nummer 75012. Aan de overzijde van de E40, aan de Fabiolalaan, werd in 2014 een vlakdekkend archeologisch onderzoek uitgevoerd op een terrein van ca. 2500 m². In deze zone werden tijdens een proefsleuvenonderzoek in 2013 meerdere, vermoedelijk Romeinse, bewoningssporen waargenomen. Tijdens de opgraving bleek dat op delen van het onderzoeksgebied nog delen van een oudere A-horizont waren bewaard in natuurlijke depressies. Op andere delen van het terrein werd nog een bewaarde E-horizont herkend. Verder onderzoek in functie van artefactensites leverde geen bijkomende informatie op. Bij zowel het

proefsleuvenonderzoek, boringen en de opgraving werden slechts twee silexartefacten gerecupereerd die zich niet langer in context bevonden. Hoewel het gerecupereerde vondstensemble ook op het vlak van ceramiek eerder beperkt was, kan gesteld worden dat de plattegrond van het aangesneden hoofdgebouw te dateren valt in de IJzertijd. Naast deze bewoning uit de metaaltijden werden eveneens een 4-posten spieker en enkele verspreide kuilen met een middeleeuwse datering in kaart gebracht. Naast deze resten van bewoning vormt het aantreffen van relictten met een artisanaal karakter, meer bepaald het winnen van ijzererts, een zeer interessante vondst. Het betreft de resten van twee houtskoolbranderskuilen en twee kuilovontjes. Analyse op één van de meilers wijst op een gebruik in de vroege middeleeuwen. De vondst van enkele metaalslakken versterkt de hypothese dat lokaal ijzer werd geproduceerd. Mogelijk kan het kleine, middeleeuwse bijgebouw hiermee geassocieerd worden⁴. Verder zijn vindplaatsen gekend door archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem eerder beperkt in de ruime omtrek. Ten zuiden van het onderzoeksgebied wijst de vondst van een silexartefact bij een werfcontrole op menselijke aanwezigheid tijdens de steentijden in de ruime omgeving. Deze aanwezigheid is verder zuidwaarts, ter hoogte van Hertberge ‘Papenvijvers’ en Waardamme ‘Vijvers’ eveneens vastgesteld. Hier werden bij meerdere opgravingscampagnes resten van neolithische bewoning en begraving tijdens de metaaltijden in kaart gebracht. Deze resten van begraving tijdens de metaaltijden zijn eveneens waargenomen rondom het onderzoeksgebied dankzij luchtfotografische prospectie. Op het kaartblad van de CAI zijn meerdere circulaire structuren aangeduid die mogelijk wijzen op de aanwezigheid van grafmonumenten uit de bronstijd. Deze situeren zich allen op de flanken van de beekvallei. Naast deze waarnemingen wijzen meerdere cartografische indicatoren van omwalde, laatmiddeleeuwse hoeves op een doorlopende landbouwexploitatie tot op heden.

De beschikbare gegevens wijzen ter hoogte van het onderzoeksgebied op een trefkans inzake archeologisch erfgoed. De impact van de geplande werken op eventueel aanwezig erfgoed kan op basis van de gegevens van de bureaustudie niet bepaald worden, objectieve terreinwaarnemingen zijn hiervoor noodzakelijk. In de eerste plaats is een landschappelijk bodemonderzoek noodzakelijk. Enerzijds is een deel van het terrein bebouwd waardoor het bodemarchief er mogelijk is verstoord. Ook is niet geweten wat de impact is geweest van de aanleg van de autostrade. Daarnaast wijzen de gekende waarden in de omgeving op menselijke aanwezigheid tijdens de steentijden. Een landschappelijk bodemonderzoek kan de bodemopbouw, verstoringsgraad en bewaringskansen m.b.t. artefactensites evalueren. Mogelijk zijn delen van het onderzoeksgebied dermate verstoord dat verder onderzoek niet langer kan leiden tot kenniswinst. Blijkt daarentegen uit de waarnemingen van het landschappelijk bodemonderzoek dat bodemhorizonten die indicatief zijn voor betere bewaringscondities m.b.t. artefactensites bewaard zijn, dan dienen deze bemonsterd te worden door middel van een verkennend archeologisch booronderzoek. In het geval van een positieve staalname kan dit onderzoek aangevuld worden met een waarderend booronderzoek of proefputten. Met betrekking tot resten van bewoning, begraving of andere activiteiten sinds het neolithicum in de vorm van bodemsporen is een proefsleuvenonderzoek de meest geschikte onderzoeksmethode indien uit de waarnemingen van het landschappelijk bodemonderzoek blijkt dat dit nog kan leiden tot kenniswinst.

⁴ Beke F. et al., 2014, Landschap en bewoning uit de Late IJzertijd en vroegmiddeleeuwse metaalproductie, Archeologische opgraving te Oostkamp, Fabiolalaan, pp. 72

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2019

AGIV

Beke F. et al., 2014, Landschap en bewoning uit de Late IJzertijd en vroegmiddeleeuwse metaalproductie, Archeologische opgraving te Oostkamp, Fabiolalaan.

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Kaartenhuis Brugge

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

